ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУНГА 112 ЙИЛ ТЎЛДИ

МАНГУ БАРҲАЁТ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ № 77 (7818). ● 22 апрель, 1982 йил ◆ ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин

Рассом В. Серовнинг «В. И. Ленин Советларнинг II Бутунроссия съездида сўзламоқда» картинасидан кўриниш. ТАСС фотохроникаси.

Владимир Ильич Лениннинг номи ва иши асрлар бўйи яшайверсин!

(КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан).

ҲАМИША БИЗ БИЛАН

Бугун совет халқи, бутун прогрессив инсоният Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 112 йиллигини чуқур ҳурмат ва эҳтиром билан нишонлайди.

Ҳамма учун азиз буюк Ильичнинг таржимаи ҳолида, унинг мақолаларида, хатларида ишчилар, деҳқонлар, ёшлар олдида чиқиб сўзлаган нутқларида бугунги кунимизнинг энг муҳим ва долзарб масалаларига аниқ ва лўнда жавоб топамиз, олам-олам мазмун, янги-янги маъно ҳис этамиз.

Ленин барҳаёт, у ҳамиша биз билан. Улуғ доҳий улкан бунёдкорлик ишларимизнинг тепасида, умумхалқ тантаналари ва ёрқин байрамлар дақиқалари пайтида ҳам бирга. Ўша «Кремль ҳаёлпарасти» социалистик жамиятнинг беқиёс қудрати, ҳаётбахшлиги, ёрқин истиқболларини доҳиёна башорат қилган эди. Бугунги тараққиётимиз, фаровон гўзал ҳаётимизнинг бирор томонини унинг ўлмас ғояларисиз тасаввур этмоқ мумкин эмас. Унинг буюк таълимоти эртанги янада ёрқин келажагимизни яққол кўрсатиб турипти.

Буюк революциямизнинг фидойи ташкилотчиси, улуғ назариётчиси ва тарғиботчи-амалиётчиси ёш Совет давлати учун ғоят оғир ўша суронли йилларда, социалистик қурилишнинг дастлабки машаққатли пайтларида инсониятнинг порлоқ орзулари шу тузум туфайлигина рўёбга чиқиши тарихий, диалектик ҳақиқат эканлигини амалда исботлаб берди. Мамлакат тақдири ҳал бўлаётган машҳур Октябрь кунларида Смольнийда туриб революцияга бошчилик қилди, қуролли қўзғолонга раҳбарликни бевосита ўз қўлига олди. Пролетариат диктатурасининг давлат штаби бўлмиш биринчи ишчи-деҳқон ҳукуматини тузди, халқлар тинчлиги, озодлиги, эркинлиги, меҳнати, фаровон ҳаёти, тенглиги, ҳақ-ҳуқуқи, қадр-қимматини ҳал қилувчи жаҳоншумул тарихий декретларга имзо чекди.

«ССР Иттифоқининг барпо этилиши — Владимир Ильич Ленин ғояларининг, миллий сиёсат ленинча принципларининг мужассам тимсолидир». КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорида таъкидланган бу сўзлар Ленин ғояларининг нақадар улуғвор ва яшовчанлигини бутун жаҳонга яна бир бор зўр ифтихор билан эслатди.

Доҳий совет республикаларининг бирлиги, бузилмас иттифоқи заруриятини алоҳида кўрсатган эди. Лениннинг бу кўрсатмаси ҳам тўла амалга оширилди. Турли миллат вакилларидан иборат совет халқлари Ленин тузган улуғ, қудратли давлатга бирлашдилар, ўз тақдирларини абадул-абад совет тузуми билан боғладилар. Бугунги кунда кўп миллатли Ватанимиз ана шу бузилмас иттифоқ туфайли коммунизм барпо этаётган тенг ҳуқуқли республикаларнинг аҳил, муаззам, ягона оиласи сифатида жаҳонга машҳур, элларга ибрат.

Асрий қолоқликка маҳкум этилган собиқ миллий чекка ўлкаларнинг халқлари мамлакат барча миллатларига мансуб меҳнаткашлар билан ягона сафда капитализмни четлаб ўтиб, нурли келажак сари дадил одим ташлаганликлари ва социал тараққиёт чўққиларига эришганликлари билан ҳақли равишда фахрланамиз. Серқуёш диёримиз Ўзбекистоннинг экономика ва маданияти барқ уриб ўсганлиги революция доҳийси васиятлари тантана қилганлигини, Ленин чизиб берган ҳаётбахш режалар амалга ошганлигини яққол кўрсатувчи намунадир. Ўзбекистон Совет ҳокимияти йилларида қудратли индустрия, ғоят ривожланган қишлоқ хўжалигига эга бўлган, фан ва маданияти гуркираб ўсган навқирон социалистик республикага айланди. Республика ўнинчи беш йилликда халқ хўжалиги барча тармоқларини юксалтириб, план ва социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажарганлиги учун учинчи марта энг олий мукофот — Ленин ордени билан тақдирланди. Бу мукофот улуғ Ленин ишининг толмас давомчиси, тинчлик, халқлар бахт-саодати учун оташин курашчи — КПСС Марказий Комитетининг Бош Секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев томонидан шахсан топширилишини республикамиз меҳнаткашлари зўр ифтихор билан қабул қилдилар. Ҳозир ана шу билдирилган катта эътибор ва шарафга муносиб бўлиш учун умумхалқ кураши янги куч-ғайрат, янгича мазмун билан тобора кенг қулоч ёймоқда.

Леонид Ильич эришган улкан ютуқларимизга муносиб баҳо бериш билан бирга, ҳал этилмаган проблемаларимизни, олдинда турган янги-янги катта вазифаларни ҳам кўрсатиб ўтди. «Ленинча иш услубига садоқатли бўлинса, кибр-ҳаво пайдо бўлмаса, ўз-ўзини танқид тарк этмаса, юқоридан қуйигача барча партия ташкилотларининг диққат-эътибори ҳал этилмаган проблемаларга қаратилса, ғоят кенг меҳнаткашлар оммасининг активлиги ва ташаббускорлиги юксалтириб борилса, бу проблемалар ҳам шак-шубҳасиз ҳал этилаверади» деб таъкидлади ўртоқ Л. И. Брежнев.

Барча совет кишилари каби пойтахт области меҳнаткашлари ҳам ўн биринчи беш йилликнинг улкан режаларини, Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларини муваффақиятли амалга ошириш учун ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар, янги-янги марралар, зафарлар сари дадил бормоқдалар. Область меҳнаткашлари ўзларининг ватанпарварлик туйғуларини, Ленин ишига бўлган чексиз садоқатларини яқинда ўтказилган Бутуниттифоқ шанбалигидаги фидокорона меҳнатлари билан ҳам яна бир бор намойиш қилдилар. Коммунистик шанбаликда қарийб 2 миллион 220 минг киши иштирок этди. Шу куни 16,5 миллион сўмлик ҳар хил товарлар, шу жумладан халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқарилди.

...Ленинча шанбалик. Ленинга бағишланган ҳафталик. Ленинча ўқишлар. Ленинча сиёсат. Кундалик ҳаётимизга, турмушимизга сингиб кетган бу каби оддий сўзларни доим қўллаймиз. Улар муомаладаги шунчаки сўзлар бўлиб қолмай, коммунистларнинг бурчи ва вазифаларини, турмуш тарзимизни, ҳаракат программамизни белгиловчи муқаддас тушунчалардир.

Ленин даҳоси партиянинг ишлари ва зафарларида яшамоқда, ғалаба қозонмоқда. Ленинизм омманинг революцион тажрибаси билан, КПССнинг жаҳон ишчилар ва коммунистик ҳаракатининг назарий ва амалий фаолияти билан тобора бойиб, қудратлироқ кучга айланмоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVI съезди ленинизмнинг конкрет ишдаги ва совет халқи режаларидаги тантанасини очиқ равшан намойиш этди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев «Ленин дастлабки беш йиллик мавж урган пайтда биз билан бирга бўлди. Ленин Улуғ Ватан уруши жангларида биз билан бирга бўлди. Совет Иттифоқи халқлари янги тарихий марраларга чиқиб, коммунизм қуриш вазифаларини амалий равишда ҳал этаётган ҳозирги пайтда ҳам Ленин биз билан биргадир» деган эди. Дарҳақиқат худди шундай. В. И. Лениннинг ёрқин образи, унинг инсоният бахт-саодати учун курашлардан иборат ибратли ҳаёти, ўлмас ғоялари барча халқлар қалбида яшамоқда ва абадий яшайди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БИЛАН СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДА 1982 ЙИЛГИ ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги фан ва техника соҳасида Ленин мукофотлари ва СССР давлат мукофотлари комитетининг тақдимномасини кўриб чиқиб, 1982 йилги Ленин мукофотларини қуйидагиларга беришга қарор қиладилар:

1. СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими Якутия филиали космофизик тадқиқотлар ва аэрономия институти лабораторияларининг мудирлари, физика-математика фанлари кандидатлари Никодим Николаевич **Ефимов**га, Дмитрий Данилович **Красильников**га, СССР Фанлар академияси ядро тадқиқотлари институтининг бўлим мудири академик Георгий Тимофеевич **Зацепин**га, СССР Фанлар академияси П. Н. Лебедев номидаги физика институтининг консультанти академик Дмитрий Владимирович **Скобельцин**га, шу институт лабораториясининг мудири, физика-математика фанлари доктори Сергей Иванович **Никольский**га, М. В. Ломоносов номидаги Москва давлат университети ядро физикаси илмий тадқиқот институтининг бўлим бошлиғи, физика-математика фанлари доктори Георгий Борисович **Христиансен**га — 1947—1980 йилларда эълон қилинган «Ўта юксак энергия бирламчи космик нурланиш тадқиқотлари» ишлар туркуми учун.

2. М. В. Ломоносов номидаги Москва давлат университетининг кафедра мудири, иш бошлиғи, академик Евгений Михайлович **Сергеев**га, С. Орджоникидзе номидаги Москва геология-разведка институтининг профессори, геология-минералогия фанлари доктори Игорь Сергеевич **Комаров**га, Бутуниттифоқ гидрология ва инженерлик геологияси илмий тадқиқот институтининг бўлим мудири, геология-минералогия фанлари доктори Михаил Васильевич **Чуринов**га, геология-минералогия фанлари доктори Иван Васильевич **Попов**га — 1976 — 1978 йилларда эълон қилинган 8 томлик «СССРнинг инженерлик геологияси» монографияси учун.

3. М. В. Ломоносов номидаги Москва давлат университетининг кафедра мудири академик Сергей Евгениевич **Северин**га — 1950—1980 йилларда эълон қилинган «Мушаклар биохимияси фундаментал тадқиқотлари» ишлар туркуми учун.

4. СССР Медицина фанлари академияси Бутуниттифоқ кардиология илмий марказининг бош директори, иш раҳбари академик Евгений Иванович **Чазов**га, бош директор ўринбосари, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Владимир Николаевич **Смирнов**га, шу илмий марказ ходими, лаборатория раҳбари, химия фанлари доктори Владимир Петрович **Торчилин**га, М. В. Ломоносов номидаги Москва давлат университетининг профессори, химия фанлари доктори Карел **Мартинек**ка, СССР Фанлар академияси А. Н. Бах номидаги биохимия институтининг директори, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Илья Васильевич **Березин**га — юрак-томир касалликларини даволаш учун иммобилизация қилинган ферментлардан фойдаланишни назарий, экспериментал ва клиник асослаб берганликлари учун.

5. Ленинград аниқ механика ва оптика институтининг кафедра мудири, техника фанлари доктори, иш раҳбари Михаил Михайлович **Русинов**га, Ф. Н. Красовский номидаги геодезия, аэросъёмка ва картография марказий илмий тадқиқот институтининг катта инженери Азим Шахвердович **Шахвердов**га, шу институтнинг катта илмий ходими, техника фанлари кандидати Надежда Алексеевна **Агальцова**га — картография мақсадлари учун учинчи, тўртинчи ва бешинчи авлодларга мансуб кенг бурчакли аэросъёмка объектларини ишлаб чиққанликлари учун.

КПСС Марказий Комитетининг Секретари **Л. БРЕЖНЕВ.**

СССР Министрлар Советининг Раиси **Н. ТИХОНОВ.**

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БИЛАН СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ҚАРОРИ

АДАБИЁТ, САНЪАТ ВА АРХИТЕКТУРА СОҲАСИДА 1982 ЙИЛГИ ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети СССР Министрлар Совети ҳузуридаги адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида Ленин мукофотлари ва СССР давлат мукофотлари комитетининг таклифини кўриб чиқиб, 1982 йилги Ленин мукофотларини қуйидагиларга беришга қарор қиладилар:

1. Архитектор Леонас Семёнович **Аранаускасга**, РСФСРда хизмат кўрсатган архитектор Борис Иванович **Тхорга**, РСФСРда хизмат кўрсатган бинокор Григорий Наумович **Каминскийга**, инженер Юрий Петрович **Львовскийга** — Москва шаҳридаги «Олимпийский» спорт комплексининг архитектураси учун.

2. Шоир Микола (Николай) Платонович **Бажанга** — «Нишонлар» шеърлар китоби учун.

3. СССР халқ артисти Мария Лукьяновна **Биешуга** — 1978 — 1980 йиллардаги концерт программалари учун.

4. СССР халқ артисти, сценарий автори ва режиссёр Лев Александрович **Кулиджановга**, сценарий авторлари, РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Анатолий Борисович **Гребневга**, Борис Тихонович **Добродеевга**, РСФСР халқ артисти оператор Вадим Иванович **Юсовга**, БХРда хизмат кўрсатган артист, Карл Маркс ролининг ижрочиси Венцеслав **Кисевга** (Болгария Халқ Республикаси), артист, Женни Маркс ролининг ижрочиси актриса Ренате **Блюмга** (Германия Демократик Республикаси) — «Карл Маркс. Ёшлик йиллари» телевизион бадиий фильми учун.

5. СССР халқ артисти Кирилл Юрьевич **Лавровга** — М. Горький номидаги Ленинград академик катта драма театридаги «Қайта-қайта ўқиб» спектаклида В. И. Ленин ролининг ижроси учун.

6. СССР халқ рассоми Дмитрий Аркадьевич **Налбалдянга** — В. И. Ленинга бағишланган картиналар туркуми учун.

7. СССР халқ артисти Евгений Евгеньевич **Нестеренкога** — ССР Иттифоқи давлат академик Большой театрида М. Глинканинг «Иван Сусанин» операсида Иван Сусанин, «Эстония» давлат академик опера ва балет театрида М. Мусоргскийнинг «Борис Годунов» операсида Борис Годунов партияларининг ижроси ва 1977—1980 йиллардаги концерт программалари учун.

8. СССР халқ артисти Наталия Ильинична **Сацга** — Москва давлат болалар музика театрида кейинги йиллардаги спектакллар ва концерт программаларини саҳналаштирганлик учун. (Болаларга аталган адабиёт ва санъат асарлари учун мукофот).

9. СССР халқ артисти Отар Васильевич **Тактакишвилига** — «Ойнинг ўғирланиши» операсининг музикаси ва оркестри билан скрипка концерти учун.

КПСС Марказий Комитетининг Секретари **Л. БРЕЖНЕВ.**

СССР Министрлар Советининг Раиси **Н. ТИХОНОВ.**

ЮКСАК ИШОНЧ

20 ИЮНЬ — МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА САЙЛОВ КУНИ

Сайлов кампанияси ҳамма жойда юксак сиёсий ва меҳнат активлиги вазиятида давом этаяпти. Совет кишилари сайловларга коммунистлар ва партиясизларнинг бузилмас блокида бормоқдалар. Шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари СССР юбилейи йилида зарбдор вахтада туриб фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Улар энг муносиб кишиларни халқ депутатлари маҳаллий Советлари депутатлигига номзод қилиб кўрсатмоқдалар.

Ангрен тажриба ремонт-механика заводи токари Иван Адольфович Гайер ўз ишининг моҳир устаси сифатида танилган. У ишлаб чиқаришдаги фидокорона меҳнати, актив жамоатчилик фаолияти туфайли ҳурмат-эътибор қозонган. Завод ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ўз йиғилишларида И. А. Гайерни бир овоздан халқ депутатлари Тошкент область Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар.

Оҳангарон районидаги «Ангрен» совхози меҳнаткашларининг сайловолди йиғилиши кўтаринки руҳда ўтди. Хўжаликда СССР ташкил топганлигининг 60 йиллиги шарафига қабул қилинган социалистик мажбуриятларни ошириб бажариш юзасидан мусобақа кенг қулоч ёйган. Мусобақадошларнинг олдинги сафида совхоз ишчиси М. С. Сайдазова бораяпти. Муҳайёхон Саидкаримовна Сайдазова бир овоздан Тошкент область Совети депутатлигига номзодликка кўрсатилди.

ПРИНЦИПИАЛ ПОЗИЦИЯ

Жаҳон жамоатчилиги ва матбуоти ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Правда» газетаси мухбирининг саволларига берган жавобини шарҳлашни давом эттириб, Совет раҳбарларининг равшан ва аниқ позициясини СССР АҚШ билан актив мулоқот олиб бориш учун, мураккаб халқаро проблемаларни сиёсий йўл билан, музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал этиш учун изчил ҳаракат қилаётганлигининг ёрқин далили деб баҳоламоқда.

● БУДАПЕШТ. Планетадаги тобора кўпроқ кишилар ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда Вашингтон авж олдириб юборган қуролланиш пойгасини жиловлашга, кескинликни юмшатишни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга қаратилган шошилинч чоралар кўриш зарурлигини англаётган бир пайтда Л. И. Брежнев олий даражада Совет — Америка музокараларини ўтказиш мумкинлигига тааллуқли фикрни ўртага қўйди, деб ёзади «Непсабадшаг» газетаси. Худди шунинг учун ҳам халқаро жамоатчилик олий даражадаги Совет—Америка учрашуви ўтказиш ғоясига ана шундай қизиқиш билан қарамоқда. Гарчи Америка президенти мазкур масала юзасидан дудмал фикрлар билдириш билан чекланиб, қандайдир ғайри расмий учрашув ўтказишни таклиф этаётган бўлса Совет раҳбари халқаро иқлимни соғломлаштиришга қодир бўлган жиддий ва яхши тайёргарлик кўрилган музокаралар олиб боришни ёқлаб чиқаётганлиги диққатга сазовордир.

● ХЕЛЬСИНКИ. Финляндия Совет Иттифоқи ва АҚШ раҳбар арбобларининг олий даражадаги учрашуви учун қисқа вақт муддат ичида шароит яратиб беришга тайёрдир, — деди Финляндия ташқи ишлар министрлиги сиёсий бўлими мудири вазифасини бажарувчи Р. Мюллер Л. И. Брежневнинг «Правда» газетаси мухбири саволига берган жавобини шарҳлаб. Финляндия шундай учрашув ўтказувчи мамлакат вазифасини бажонидил бажарган бўлур эди. Бунга ҳеч қандай шак-шубҳа бўлиши мумкин эмас.

● БОНН. Эркин демократик партия президиумининг мажлисида 1982 йилдаёқ олий даражадаги Совет — Америка учрашуви ўтказилиши мумкин деган умид билдирилди. Президиум бундай учрашув ўтказиладиган бўлса «у бутун дунёда тинчлик ва ҳамкорлик манфаатларига хизмат қилиб, дунёнинг турли районларидаги можароларни тинч йўл билан бартараф этишга ва қуролсизланишга оид музокараларга ижобий таъсир кўрсатган бўлур эди» деб уқтириб ўтган эди.

«Штутгартер цайтунг» газетаси қуйидагиларни ёзади. «Ўтказилиши мумкин бўлган олий даражадаги Совет — Америка учрашуви иккала буюк давлат ўртасида қуролсизланишга оид музокараларга қудратли омил бўлиши мумкин деб кутмоқдалар». Л. И. Брежнев билдирган фикрлар Совет томони қурол-яроғни чеклаш соҳасида конкрет натижага эришишдан манфаатдор эканлигини тасдиқлайди», деб ёзади Ғарбий Германияда чиқадиган «Нойе рур цайтунг» газетаси.

● АНҚАРА. Сиёсий кузатувчилар Москва дунёдаги ишларнинг аҳволи учун СССР ва АҚШнинг юксак масъулиятли эканлигига муносиб бўлган ва ўзига билдирилган ишончни оқлайдиган Совет — Америка учрашуви ўтказилишини ёқлаб чиқаётганлигига эътиборни жалб этмоқдалар, деб таъкидлайди «Жумҳуррият» газетаси.

(ТАСС, 20 апрель).

ЛЕНИННИ АНГЛАЙМИЗ ПАРТИЯ ДЕСАК,

ЛЕНИН ВА ТУРКИСТОН

Меҳнаткашларнинг гениал йўлбошчиси В. И. Ленин мамлакатимиз халқларининг янги эркин ҳаётнинг сарчашмалари сари етаклади. Бу илгари чоризм томонидан эзилган бошқа халқлар қатори ўзбек халқига ҳам буюк бахт келтирди.

Владимир Ильич Октябрь революциясидан илгариёқ Ўрта Осиё халқларининг тақдирига жуда катта эътибор берди, уларнинг курашини доимо кузатиб борди. Ленин билан Туркистон большевиклари ўртасидаги алоқалар тарихи анча бойдир. 1903 йили РСДРПнинг II съезди ишида Туркистон социал-демократларидан бир, 1906 йили эса РСДРП IV (бирлаштирувчи) съездида тўрт делегат қатнашиб, улар ўлкамиздан Ленинни биринчи бўлиб кўрган кишилар эди.

Туркистон социал-демократик ташкилотларининг раҳбарларидан бири, ўзининг сиёсий фаолияти учун чор ҳукумати томонидан бу ерга сургун қилинган истеъдодли рус журналисти М. В. Морозов аввал Самарқандда, сўнгра эса Тошкентда ўзининг маҳоратли ташкилотчи ва толмас пропагандист эканлигини кўрсатди. Туркистонда ишлаган бошқа социал-демократлар ҳам ўзларининг содиқ ленинчи эканликларини намойиш этдилар.

Владимир Ильич РКП(б) жанговар отрядларининг, жумладан, Туркистон Коммунистик партиясининг жанговарлигини оширишга, ғоявий-ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлашга унинг раҳбарлик ролини кучайтиришга катта эътибор берди. Унинг шахсий ташаббуси ва раҳбарлигида революция ғалаба қилган дастлабки кунлардаёқ Ўрта Осиёга тажрибали партия, давлат арбоблари, юқори малакали ходимлар ишга юбориб турилди.

Доҳий сўзлари билан айтганда партия ва халқнинг бу содиқ фарзандлари Ўрта Осиёда «ўзларини тамомила ишчилар синфини озод қилиш учун курашга бағишладилар. Булар пролетариат оммаси ўртасида ҳақиқатан ҳам қаттиқ туриб, ҳеч бир оғишмасдан иш кўрдилар, уларнинг онгини ўстиришга яқиндан ёрдам қилдилар, уларни уюштирдилар, уларнинг революцион ташаббускорлигини кучайтирдилар». Ленин гвардиясининг ана шу намоёндалари туркистонлик коммунистлар ўзларининг устозлари деб билдилар, улардан партиявий иш тажрибасини ўргандилар.

Доҳий Туркистондан келган большевикларни қабул қилиб, улар билан самимий суҳбатлар ўтказар, ўз номига келган хатларни эътибор билан бирма-бир ўқиб чиқар эди. Кекса коммунист Ҳаққул Ҳусанбоев Ильични илк бор кўрганини қуйидагича ифодалайди: «Ўша пайтдаёқ у менга ўзимнинг эски қадрдон, энг яхши танишимдек туюлди. Партиянинг раҳбари биз, оддий партия аъзолари билан бунчалик оддий, дўстона сўзлашади, деб ҳеч қачон ўйламаганман».

Бутунроссия Советларининг VIII съезди делегати Дўстмуҳаммад Устабоев В. И. Ленининг буюклиги ҳамда камтарлиги, унинг докладлари ва нутқларининг кучли мантиққа эга эканлигини ҳаяжон билан таъкидлаган эди. Д. Устабоев ўз хотираларидан бирида шундай дейди: «Биз марказий Россиядан келган большевиклардан В. И. Ленин ҳақида, у асос солган большевистик партия ҳақида кўп ғояларни эшитганмиз. Ишчилар ва деҳқонлар Ленин номини ҳурмат билан тилга олар эдилар. Чунки, улар озодликка эришиш йўлларини доҳиймиздан ўрганганлар». Ўзбек аёлларидан Тўрахон Иброҳимова ва Шамсиқамар Ғойибжоновалар ҳам улуғ зот билан қилган самимий суҳбатларини зўр завқ-шавқ билан хотирлайдилар.

Владимир Ильичнинг Туркистон ўлкаси экономикаси ва маданиятини ривожлантириш тўғрисида қилган катта ғамхўрликларига кўплаб мисоллар келтириш мумкин. Ленин имзо чеккан декрет туфайли асрлар бўйи қақраб ётган чўлларни ўзлаштириш, уларга сув чиқаришга киришилди. Ўрта Осиёда дастлабки университетнинг ташкил этилиши ҳам доҳий номи билан боғлиқдир.

Ўрта Осиё республикалари, шу жумладан Ўзбекистон ССРни тузишда В. И. Лениннинг роли каттадир. У Туркистондаги аҳвол, ўлкани ривожлантириш истиқболлари билан боғлиқ бўлган ҳужжатларни чуқур ўрганиб чиқди. Доҳий «Туркистоннинг Ўзбекистон, Қирғизистон, Туркманистонга бўлинишининг (этнографик ва ҳоказо) картасини тузиш учун топшириқ бериш»ни ва бу уч қисмни қўшиш ёки ажратиш шарт-шароитларини янада тўлароқ ўрганишни зарур, деб ҳисоблади. В. И. Ленин 1920 йил 22 июнда «РКП(б)нинг Туркистондаги вазифалари тўғрисида»ги қарор лойиҳасига қўшган ўзгартишларида бу ишга пухта ёндашиш зарурлигини қайд қилган.

Ленин кўрсатмалари Туркистонда Совет республикалари тузишда маҳаллий партия ва совет ташкилотларига аниқ программа бўлиб хизмат қилди.

Ҳозирги Совет Ўзбекистони доҳий режаларининг ҳаётийлигини, Коммунистик партиямиз ленинча миллий сиёсати тантанасини яққол кўрсатиб турибди. Ўзбекистон Совет республикаларининг дўст, қардош оиласида тарихан қисқа вақт ичида асрий қолоқликдан чинакам тараққиёт сари жуда катта йўлни босиб ўтди, экономика ва маданиятни ривожлантиришда мисли кўрилмаган муваффақиятларга эришди.

«Республикангизнинг экономикадаги, социал соҳадаги, маданиятдаги ҳамма муваффақиятлари ҳам ленинча миллий сиёсат принципларининг турмушга муттасил татбиқ этилганлиги билан боғлиқдир. Совет Ўзбекистони доимо СССРдаги барча қардош халқлар билан ёнма-ён, узвий бир сафда борганлиги учун ҳам у ўтмишдаги қолоқликдан шу қадар тез кўтарилиб, ҳар томонлама ривожланган, гуллаб-яшнаб турган республикага, Шарқдаги энг илғор давлатлардан бирига айланишига муваффақ бўлди», деб таъкидлади КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистон ССРга Ленин ордени топширилишига бағишланган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида.

Барча совет кишилари, прогрессив инсоният сингари республикамиз меҳнаткашлари ҳам В. И. Ленин туғилган куннинг 112 йиллигини ишонлар эканлар, доҳий васиятларига садоқатли бўлиш, коммунистик қурилишда янги-янги марраларни эгаллашга астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Ў. ЭГАМБЕРДИЕВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

ИЛЬИЧНИ КЎРГАН КЎЗЛАР

Мен бу табаррук инсон билан шонли Октябрнинг 64 йиллигига бағишланган уч авлоднинг тантанали учрашувида кўришган эдим. Ҳаяжонли дамлар эди. Революция ветеранлари, комсомоллар ва пионерлар даврасидаги қизиқарли, мароқли суҳбат узоқ муддат ёдимизда қолди. Учрашувда кекса коммунист Насриддин Хўжаев ўз хотираларидан сўзлаб, ёшларни ота-боболаримизнинг қаҳрамонлик ва шон-шуҳратга тўла ишларини давом эттиришга даъват қилганди.

Уни биринчи бор кўрганлар ҳам, у билан яқиндан таниш бўлганлар ҳам содда ва самимий инсонлиги учун севади. Сиёсий жўшқинлик ва келажакка ишонч, ўз халқига чексиз меҳр-муҳаббат унинг бутун ҳаёт йўлининг мазмуни бўлди.

Насриддин Хўжаев доҳий Владимир Ильич Ленин билан бўлган учрашувини умрининг энг ёрқин саҳифаларидан деб ҳисоблайди.

— 1920 йилнинг ноябри эди, — деб ҳикоя қилади у. — Мени Москвага, Я. М. Свердлов номли Коммунистик университетга ўқишга юборишди. 30 декабрда университет талабалари қаторида Советларнинг VIII съезди коммунистик фракциясининг йиғилишида иштирок этдим. Йиғилиш Большой театрда бўлиб, унда Владимир Ильич Ленин нутқ сўзлаши керак эди.

Ҳаммамиз Ильични сабрсизлик билан кутардик. Доҳий президиумда пайдо бўлганда, хурсандчилигимизнинг чеки йўқ эди. Владимир Ильични олқишлаб гулдурос қарсаклар янгради. Ҳамма ўрнидан турган ҳолда «Яшасин пролетариат доҳийси!», «Яшасин Ленин!», дея ўзларининг меҳр-муҳаббатларини изҳор қиларди.

Ленин ўз сўзини бошлаганда зал сув қуйгандек жим бўлиб қолди, унинг овози энг юқори ложадагиларга ҳам бемалол эшитилиб турарди.

Доҳий касаба союзларининг вазифалари, бунга доир музокаралар ҳақида, «ишчи оппозицияси»нинг тутган хатарли йўли тўғрисида содда ва лўнда қилиб гапириб берди.

Шундан буён деярли 62 йил ўтди. Аммо доҳий билан бўлган ҳаяжонли учрашув хотирамдан ҳеч кўтарилмайди.

Насриддин Хўжаев ўтган йиллар мобайнида турли соҳаларда самарали меҳнат қилиб келди. Ҳозирда эса Иттифоқ миқёсидаги пенсионер. Кексалигига қарамай Фрунзе район партия ташкилотининг актив жамоатчиларидан ҳисобланади.

Ленин партияси тарбиялаб вояга етказган бу баркамол инсоннинг муборак 80 ёшини ва КПСС сафида 60 йил бўлишини яқинда дўстлари кенг нишонлашди.

Я. МОРДУХАЕВ,
СССР журналистлар союзининг аъзоси.

Совет ҳокимияти йилларида Владимир Ильич Ленининг асарлари 560 миллион 700 минг нусхада 14 минг 700 мартадан кўпроқ нашр этилди. Бу асарлар СССР халқлари ва чет эл мамлакатларининг 118 тилида нашр этилган. Ватанимизда доҳий асарларини нашр этиш йилдан-йилга ортиб бормоқда. Суратда: СССР халқлари тилларида нашр этилган В. И. Ленин асарлари.

В. Кошевой фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

Шонли сана шарафига

Коммунистик партия ва Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин таваллудининг 112 йиллигига бағишланиб Собир Раҳимов районидаги Фаробий номли 249-мактабда ўтказилган музикали адабий композиция «Барҳаёт сиймо» деб аталди. Кечада Тошкент Давлат университетининг катта ўқитувчиси филология фанлари кандидати, доцент С. Ҳайдаров доҳий ҳаёти ва революцион фаолияти ҳақида гапириб берди. Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Ҳусниддин Шарипов Владимир Ильичга бағишланган янги шеърларини ўқиди.

Кеча қатнашчилари ўқувчилар хорининг Ленин, бахтиёр болалик ҳақидаги қўшиқларини, юқори синф талабалари ўқиб берган доҳий ва партия ҳақидаги шеърлардан парчаларни тингладилар.

З. ТОШМУҲАМЕДОВА.

МУҚАДДАС ДАРГОҲ

В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкентдаги филиали республикамиз халқи учун энг муқаддас даргоҳ бўлиб қолган. Тошкентликлар, серқуёш диёримизнинг турли бурчакларидан келган ишчилар, колхозчилар, зиёлилар, ёшлар, пойтахтимиз меҳмонлари бу ерда Коммунистик партия ва Совет давлати асосчисининг ҳаёт йўли, революцион фаолияти билан танишадилар. Музейда В. И. Ленин туғилган куннинг 112 йиллиги арафасида бир неча янги экспозициялар ташкил қилинди. Суратда: Тошкентдаги В. И. Ленин Марказий музейи филиалида ўқувчилар Ульяновлар оиласи ва Владимир Ильичнинг ёшлик йиллари тасвирланган экспозицияни кўздан кечирмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

ДОҲИЙ ОРЗУЛАРИ — АМАЛДА

ТРАКТОРЛАР КАРВОН-КАРВОН

Совет ҳокимияти ўрнатилган дастлабки йилларда доҳий В. И. Ленин мамлакат қишлоқ хўжалигида 100 мингта трактор бўлишини орзу қилган эди. Ҳозирчи? Фақатгина бизнинг трактор заводимизда ҳар йили 27—28 мингта қудратли тракторлар ишлаб чиқарилмоқда.

Корхонамиз қуввати йил сайин ортмоқда ишлаб чиқарилаётган машиналаримиз мукаммаллашиб, серунум бўлиб бораяпти. Жумладан, 80 от кучига эга бўлган тракторлар қишлоқ хўжалигида юксак самарали ишлаш билан бирга унда механизатор учун барча қулайликлар муҳайё этилган.

Бундан ташқари, «Ташсельмаш» заводининг пахта териш машиналари, «Ўзбексельмаш»нинг чигит экадиган, кўрак чувийдиган ва бошқа машина-механизмлари деҳқоннинг оғирини енгил қилаяпти. Бу эса доҳий орзулари рўёбга чиққанлигининг ёрқин тимсолидир.

М. ТУРОБОВ,
Тошкент трактор заводининг ишчиси, КПСС XXVI съезди делегати.

ЛЕНИНЧА ИЛМИЙ СЕССИЯ

20 апрель куни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги ижтимоий фанлар академиясида ленинча юбилей илмий сессияси бўлиб ўтди. Олимлар КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарори асосида партия миллий сиёсатининг назарий масалаларини муҳокама қилдилар. Докладлар ва нутқларда миллий масала бўйича ленинча таълимотнинг буюк ҳаётбахш кучи, унинг ижодий ривожлантирилиши ва КПСС фаолиятида изчил амалга оширилаётганлиги таъкидлаб ўтилди.

(ТАСС).

БИЛИМДОН ЎЛКА

Бундан олтмиш икки йил аввал В. И. Ленин Декрети билан Ўрта Осиё (ҳозирги Тошкент) давлат университети таъсис этилган эди. У фақат республикамиздагина эмас, Ўрта Осиёда ҳам ягона олий ўқув юрти эди. Ҳозир эса Ўзбекистонда 44 та олий ўқув юрти мавжуд.

Университетнинг дастлабки профессор ва ўқитувчилари «Ленин поезди» билан келган мутахассислар эди. Эндиликда эса бу улкан билим даргоҳида 1600 нафардан зиёд профессор ва ўқитувчи, шу жумладан Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг 21 академиги ва мухбир-аъзоси, 92 профессор, фан докторлари, 750 дан ортиқ фан кандидатлари ёшларга билим бермоқдалар.

Дорилфунунда ўқув-тарбия жараёнини давр талаблари асосида йўлга қўйиш учун 123 кафедра, 15 илмий-проблематик лабораториялар, кўплаб фан кабинетлари ишлаб турипти.

Ҳар йили университетда 24 ихтисослик бўйича 3 мингдан ортиқ юқори малакали мутахассислар тайёрланади. Улар республикамиз экономикаси ва маданиятини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

М. БОБОЖОНОВ,
В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг катта ўқитувчиси.

КРЕМЛДАГИ УЙ

Ота даргоҳидан не бор азизроқ,
Ҳаёт бешигидек иссиқ қучоғи.
Талпинган қуш янглиғ етай деб тезроқ
Шошардим, жўш уриб меҳрим булоғи...
Оташ юрак билан кириб бордим мен,
Йўлимда дуч келди бир меҳрибон қиз,
Кўзимда изланиш, интизордим мен,
Юзида ҳаяжон, дил эди денгиз...
Кремль кўксида шинам хоналар,
Қўярдим авайлаб оҳиста қадам.
Фарзандлик меҳри-ла юрагим ёнар,
Энг азиз кишимни йўқлаб борардим.
«Келиб қоладилар ҳозир» дегандай,
Қиз бошлар доҳийнинг иш столига.
Бош эгдим, таниш хат — ҳозир битгандай
Бахтнома жаҳоннинг истиқболига.
Таҳмондек бўй чўзган ердан шипгача
Ойна жавонларда китоб жаҳони.
Улардан нур излаб, ўқиб ўрганган,
Барини жаҳоннинг буюк инсони.
Стол чеккасида қандилдаги шам
Қоғоз бетларини ёритган тунлар.
Янги дунё бахти юракка ҳамдам,
Ҳали ҳал бўлмаган қанча тугунлар...
Невадан Камчатка соҳилларига
Ейилиб қучоғин кенг очган диёр,
Сабза фаслин кутиб ҳосилларига
Илиқ нур истаган ундан илк баҳор.
Кремль кўксида қад кўтарган уй,
Жаҳонни сиғдиргай ўз қучоғига,
Азиз доҳиймизнинг қалбидаги ўй,
Қуёшдай нур сочган ҳаёт боғига.
Столга термулиб жим қолдим бир пас,
Иш билан кетгандай туюлди доҳий.
Боя у шу ерда олгандай нафас,
Китоблар турарди бўлиб гувоҳи.
Шу уйдан кетиб у, кейин қайтмаган,
Ва қачон келишин қизга айтмаган.
Шунинг-чун отани кутиб бунда қиз
Ҳаётин сўзлармиш йўқлаб келсангиз...

НАЗАРМАТ.

ДОҲИЙ ДЕКРЕТИ БИЛАН

ТУТАШ ТАҚДИРЛАР

1

«ДОҲИЙ ВАСИЯТИ БАЖАРИЛДИ: ДАЛВАРЗИН ЧЎЛИ КОММУНИЗМГА ХИЗМАТ ҚИЛМОҚДА!». Областимизнинг энг жанубий нуқтаси — Бекобод райони марказига яқинлашар экансиз, нигоҳингиз ана шу ёзувга тушиши турган гап. Беихтиёр атрофга назар ташлайсиз. Обод қишлоқлар, боғ-роғлар, ҳайдаб қўйилган поёнсиз далалар...

Наҳотки, шу ерлар бир вақтлар қақраб ётган чўл бўлган?..

Совет ҳокимиятининг дастлабки ойларидаёқ, социалистик революция тақдири ва ҳаёт-мамоти ҳали хавф остида турган бир шароитда доҳий Ленин Туркистон деҳқонларининг асрий орзуларини рўёбга чиқариш ҳақида ўйлади. Бу масала бир неча бор унинг ҳузурида муҳокама этилди. Шу муҳокамалар самараси ўлароқ 1918 йилнинг 17 майида В. И. Ленин имзо чеккан «Туркистонда суғориш ишларига 50 миллион сўм ажратиш тўғрисида»ги машҳур декрет дунёга келди. Унда Мирзачўлни ўзлаштириш билан бирга Далварзин чўлининг 40 минг десятина майдонини ўз ичига олган суғориш системасини вужудга келтириш ҳам кўзда тутилган эди.

...1919 йили доҳий даъватига жавобан Туркистонга йўл олган олим ва мутахассислар орасида инженер-ирригатор Татьяна Александровна Колпакова ҳам бор эди. Далварзин чўлига ҳаёт бағишлаш, асов Сирдарё сувининг бир қисмини дашт бағрига оқизиш ишларига ана шу ташаббускор, фидокор рус аёли бошчилик қила бошлади. Техника ва кучларнинг камлиги, бунинг устига Фарғона водийсидан ҳозирги Тожикистоннинг Мастчоҳ райони тоғларидан тез-тез бу ерларга ҳужум уюштириб турган Мулла Имом ва Омон қўрбошилар бошлиқ босмачилар ҳаракати лойиҳа-қидирув ишларининг чўзилишига сабаб бўлди. 1923 йили босмачи галалари бутунлай тор-мор келтирилиши билан яна чўлга сув келтириш ишларига киришиб кетилди.

2

Канал қурилишига тайёргарлик ишлари ниҳоясига етиши билан ВКП(б) Марказий Комитети ҳамда СССР Халқ Комиссарлари Совети бу масалани кўриб чиқиб, Давлат план комиссиясига тегишли маблағ ажратишни топширди. Далварзин каналини бунёд этишга ўша даврлар учун жуда катта маблағ — 1,5 миллион сўм пул ажратилганди. Канал умумхалқ қурилиши деб эълон қилинди.

Мамлакатнинг ҳамма томонларидан турли миллат вакиллари мана шу қурилишга йўл олдилар.

— Оренбург газеталарида шундай эълон чиққанди, — деб эслаган эди Далварзинга биринчилар қатори келганлардан Яков Васильевич Попов. — Ўзбекистон ССР Тошкент область Бекобод районининг Хилково станцияси яқинида «Далварзин» канали қурилиши бошланди. Қурилишга бориб ишлашни хоҳловчилар Оренбург шаҳар, Бурзянцев кўча, 20-уйга мурожаат қилсинлар». Мен хабарни ўқидим-у, оилам билан Далварзинга йўл олдим...

3

Қурилишга ҳадемай ана шундай ватанпарварлардан 12 миллат вакили бўлган 3 мингдан ортиқ киши етиб келди. Одамлар ертўлалар, палатка ва капаларда яшаб, меҳнат қилдилар. Иш бошида ҳамон ўша тиниб-тинчимас, серғайрат инженер-олима Татьяна Колпакова турарди. У ғоят мураккаб, оғир шароитларда ишни ташкил этиш билан бирга, одамлар кўнглига йўл топар, бу ерларнинг истиқболига уларда комил ишонч ҳосил қилишга интиларди.

Озод меҳнат иштиёқи, ташаббус ва шижоат барча қийинчиликлардан устун келди. Далварзин канали, унинг ўнг ва сўл тармоқлари бўйлаб Сирдарёнинг ҳаётбахш суви оқа бошлади.

Бу воқеа 1930 йили рўй берганди. Ўша йили чўлда дурдона ундирувчи тўнғич хўжалик — «Далварзин» пахтачилик совхози ташкил этилди. Канал қурилишида қатнашган фидокорларнинг кўпчилиги мана шу совхозда қолишга аҳд қилдилар. Улар сафига Ватанимизнинг турли бурчакларидан чўл ўзлаштиришга бел боғлаган ватанпарварлардан яна 7000 киши келиб қўшилди.

Биринчи чўл баҳодирлари орасида республикамизнинг барча бурчакларидан бўлган миришкор деҳқонлар қатори Россия ва Украина, Белоруссия, Тожикистон, Қрим ва Қозон, Бошқирдистон вакиллари ҳам бор эди.

— Руслардан А. Х. Крумин, Я. В. Попов, П. И. Тарасов, П. З. Ивлиев, украинлардан И. И. Куколенко, П. В. Тихорский, А. И. Руцкий, белорус И. Б. Хомич, қозонлик Фатиҳа Шафиева, бошқирд Бадиқ Файзов, қримлик Ҳалил Эргатов... — Далварзин бургутларидан бири, меҳнат ва уруш ветерани, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Бобохон ота Отахонов бирма-бир бу номларни тилга олар экан кўзларида фахр туйғулари порлади. — Уларнинг ҳаммаси фидойи одамлар эди, узоқни кўра оладиган кишилар эди. Бугунги кунни яққол кўриб туришарди чамамда. Бизни ҳам шунга ишонтиришга уринишарди.

4

Маҳаллий деҳқонлар пахтачиликда ўз тажрибаларини ишга солишса, доҳий даъвати билан келган Б. С. Пальчиков, А. И. Руцкий, И. Б. Хомич каби ташаббускорлар совхоз ишчиларини агротехника, мелиорация ишларини илмий асосда олиб боришга ундардилар. Далварзинга биринчи тракторни ҳайдаб келган рус йигити Пётр Захарович Ивлиев маҳаллий ёшларга техникани жиловлаш сирларини ўргатди.

Чўлқуварлар ҳамжиҳатлиги, меҳнатга чанқоқлиги, ҳамиша бир-бирига ёрдамга шай туриши эвазига Далварзин чўли олтин сандиғини очди, ўз саховатини аста-секин намойиш эта бошлади. Биринчи йили гектар бошига 9,6 центнердан жами 2845 тонна пахта етиштирилган бўлса, 1935 йили 14 центнердан, 1940 йилга келиб қарийб 20 центнердан ҳосил олинди.

Ҳамманинг қалби бир мақсад сари интилар, республиканинг мамлакат пахта мустақиллиги учун курашига тобора кўпроқ ҳисса қўшиш иштиёқи билан ёнарди. Бу мақсад ва иштиёқ чўл баҳодирларини янада жипслаштирди, коллектив меҳнат самараларини намойиш этди.

— Мен Далварзинга 1932 йили келдим, — дея эслайди Бобохон ота Отахонов — Ҳаммаёқ тап-

ЛЕНИН ДЕГАНИМИЗ ПАРТИЯ ДЕМАК

ЖАҲОН ФАНИГА ҚЎШИЛГАН ҲИССА

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги фан ва техника соҳасида Ленин мукофотлари ва СССР давлат мукофотлари комитетининг илмий секретари профессор Н. С. АРЖАНИКОВ билан суҳбат.

Халқимиз илм-фан соҳасидаги муваффақиятлари билан ҳақли равишда фахрлана олади. Мамлакатда билимларнинг етакчи тармоқларидаги тараққиётга сифат жиҳатидан таъсир қиладиган тадқиқотлар жабҳаси кенгайиб бормоқда. В. И. Ленин туғилган куннинг 112 йиллиги арафасида юксак унвонлар билан тақдирланган Ленин мукофоти лауреатларининг янги отряди энг муҳим соҳаларда совет фанининг илғор позицияларини мустаҳкамлади.

СССР Фанлар академияси физика институтининг Якутия космофизик тадқиқотлари ва аэрономия институти, Москва давлат университети ядро физикаси илмий тадқиқот институтининг коллективлари академик Д. В. Скобельцин раҳбарлигида космик нурларни кўп йиллар мобайнида тадқиқ этганлиги ядро физикасида бир қанча фундаментал кашфиётлар билан якунланди. Ишларнинг бу туркуми икки фундаментал илмий йўналиш — юксак энергиялар физикаси билан космик нурлар физикаси манфаатларини бирлаштиради. Авторлар таклиф этган принципиал янги методлар асосида зарралар энергияларининг кенг интервалида энергетик спектр ва космик нурлар таркиби дастлабки экспериментал тадқиқотлари ўтказилди.

Ҳозир зарраларни ўрганишга ёрдам бераётган асбобларнинг ўзи ҳам ноёбдир. Якутияда яратилган мана шундай асбоблардан бири 20 квадрат километр майдонга жойлаштирилган катта экспериментал қурилмадан иборат! Авторлар космик нурлар физикасини ва элементар зарралар физикасини ривожлантириш учун муҳим принципиал аҳамиятга эга бўлган бир қанча физикавий натижаларни олдилар. Бу ишга ҳал қилувчи ҳисса қўшган авторлар орасида ёқут миллатига мансуб икки коммунист олим — Н. Н. Ефимов ва Д. Д. Красильниковлар бор. Уларнинг муваффақияти миллий илмий мактаблар гуркираб равнақ топаётганининг ёрқин намунасидир.

Биология фани соҳасида академик С. Е. Северин «Мушаклар биохимияси фундаментал тадқиқотлари» ишлар туркуми учун Ленин мукофотига сазовор бўлди. Унинг скелет мушаклари ва юрак функционал биохимиясига, биохимиявий энзимологияга, шунингдек қон биохимияси ва физиологиясига оид тадқиқотлари мамлакатимизда ва чет элларда кўпчиликка маълум. Мушакларнинг ишлашида азотсимон акстрактив моддаларнинг ролини тадқиқ этишдаги оригинал йўналишнинг ривожи шу олимнинг номи билан боғланган. С. Е. Северин раҳбарлигида энергияга бой бирикмаларнинг ҳосил бўлиши ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ферментив жараёнларнинг тадқиқотлари муваффақиятли равишда ривожланмоқда. Бир қанча янги ферментлар аниқланиб, ажратиб олинди, мушак тўқимасининг кўпгина ферментлари эса биринчи марта юксак даражада тозаланган ҳолатда олинди.

Академик Е. М. Сергеев раҳбарлигидаги авторларнинг мукофот билан тақдирланган асари мамлакат геология фанига қўшилган катта ҳисса бўлди. Уларнинг «СССР инженерлик геологияси» деган монографияси — СССРнинг бутун территориясидаги инженерлик геологик шароитлар биринчи бор комплекс таърифлаб берилган салмоқли асардир. Бундай иш СССР да ҳам, чет элларда ҳам қилинмаган эди.

Саккиз томлик асарда СССРнинг ҳамма йирик регионлари ягона план асосида тасвирланган, физик-географик шароитлар, геологик ва тектоник тузилишлар, тоғ жинсларининг таркиби ва хоссалари, гидрогеология, ҳозирги геологик жараёнлар ва ҳодисалар комплекс таърифлаб берилган. Территориялардаги қурилишнинг ҳар хил турлари ва шу территорияларни хўжалик жиҳатидан ўзлаштириш тажрибаси умумлаштирилган. Антропоген таъсирларнинг роли ва инсон фаолияти натижасида геологик муҳитининг ўзгариш қонуниятлари илк бор ёритилган. Умуман монография жаҳон фанига, регионал инженерлик геологиясини ривожлантиришга, жаҳон майдонида совет геология мактабининг обрў-эътиборини мустаҳкамлашга зўр ҳисса қўшади.

Академик Е. И. Чазов раҳбарлигида бажарилган «Юрак — томир касалликларини даволаш учун иммобилизация қилувчи ферментлардан фойдаланишни назарий, экспериментал ва клиник асослаш» иши Ленин мукофоти билан тақдирланди. Бу иш юрак-томир касалликларини даволашнинг принципиал янги методларини илм-фанга ва соғлиқни сақлашга бахш этган тадқиқотлар комплексини ўз ичига олади. Бу тадқиқотларда Бутуниттифоқ кардиология илмий марказининг олимлари билан бир қаторда Москва давлат университети химия факультетининг ҳамда СССР Фанлар академияси биохимия институтининг ходимлари ҳам қатнашдилар.

Ишни бажариш жараёнида ферментлар стабиллашуви умумий назарияси билан, шунингдек янги препаратлардан, жумладан терапевтика жиҳатидан муҳим бўлган фибринолизин, урокиназа, стрептотиназа, тромбин, инсулин каби ферментлар ва оқсилли бирикмалардан амалий равишда фойдаланиш билан боғлиқ бўлган бир қанча жуда муҳим илмий ва амалий масалалар ҳал этилди.

Иммобилизация қилувчи ферментлардан терапияда фойдаланишга нисбатан оригинал ёндашувлар таклиф этилди. Турли томир соҳаларидаги тромбоэмболиялар, миокард инфаркти билан оғриган беморлар устида авторлар ўтказган клиник кузатувлар янги методларнинг юксак самарадорлигини, аллергия ва токсик реакциялари ҳамда бошқа қўшимча реакциялар камайишини кўрсатди.

Катта-катта тадқиқотлари ва махсус кенг бурчакли оптик асбоблар яратилганлиги учун профессор М. М. Русинов бошчилигидаги авторлар коллективига мукофот бериладиган бўлди. Ҳозирги замон картографияси, геология разведкаси ва метеорологиясини самолётлардан ва ернинг сунъий йўлдошларидан ўтказиладиган аэросъемка ишларидан кенг фойдаланмай туриб тасаввур этиб бўлмайди. Бунда планетамиз юзасини суратга олишнинг аниқлиги ва олинган натижаларнинг тўғрилиги биринчи галда бу ишда фойдаланилаётган приборларнинг аниқ ишлаши ва универсаллиги билан белгиланади.

Марказий геодезия, аэросъемка ва картография илмий тадқиқот институтида ўтказилган ишлар ўз параметрлари жиҳатидан кўпгина чет эл намуналаридан устун турадиган ва турли хоссаларга эга бўлган «Руссар» объектлари туркумини яратиш имконини берди. Мана шундай ўта мураккаб оптик приборларни яратишнинг илмий асослари ҳам ишлаб чиқилди, уларни ясаш технологияси жорий этилди, халқ хўжалигида турли мақсадларда фойдаланиладиган 6 мингтадан кўпроқ объектив ишлаб чиқарилди. Уларнинг ёрдамида катта регионлар картографияси ўтказилди, геология ва метеорология мақсадлари учун, қишлоқ хўжалиги ва ўрмон хўжалиги, мелиорация, шимолий денгиз йўли эҳтиёжлари учун космик съемкалар олиниши таъминланди.

Ленин мукофоти лауреатларининг жаҳон фани ва техникаси хазинасига қўшган ҳиссаси совет олимлари ва инженерлари ўн биринчи беш йиллик вазифаларини бажаришга актив равишда киришиб, ўз планларида бугунги кун юмушлари билан XXI аср жамиятининг фаровонлигига таъсир қиладиган проблемаларни узвий равишда қўшиб олиб боришга, чунончи юксак энергиялар физикаси ва инженерлик геологиясидаги янги қонунларни билишга, ҳаёт фаолиятининг энг нозик механизмларини ўрганишга, ер планетасини космик баландликлардан тадқиқ этишга интилаётганликларига яна бир бор ишонч ҳосил қилади.

(ТАСС).

ХАЛҚНИНГ БАДИИЙ БОЙЛИГИ

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофоти комитетининг раиси Г. М. МАРКОВ билан суҳбат

Етук социализмнинг ҳаётбахш заминида совет халқининг мазмунан социалистик, ўз миллий шаклларига кўра хилма-хил ягона интернационал маданияти ўсиб, мустаҳкамланиб бормоқда. 1982 йилги Ленин мукофотлари билан тақдирланган адабиёт, санъат ва архитектура асарлари шу маданият муваффақиятларининг янги жозибадор далили бўлиб хизмат қилади. Бу йил юксак ижод тақдирланадиган шу мукофотларнинг берилиши шонли айём — В. И. Ленин раҳнамолигида СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига тайёргарлик кўрилаётган бир пайтга тўғри келди.

Лауреатлар ўз ижодида ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС XXVI съезди минбаридан маданият усталари олдига қўйган вазифага содиқдирлар: «Халқ манфаатлари билан яшаш, унинг қувончи ва қайғусига шерик бўлиш, ҳаёт ҳақиқатини, инсонпарвар идеалларимизни қарор топтириш, коммунистик қурилишнинг актив иштирокчиси бўлиш — санъатнинг чинакам халқчиллиги, чинакам, партиявийлиги мана шундан иборат».

Лауреатлар орасида кўп миллатли совет адабиётининг таниқли арбобларидан бири, ажойиб украин шоири ва таржимони, тадқиқотчи ва публицист, академик Микола Бажан бор. У ўз ижоди билан ярим асрдан кўпроқ вақтдан бери халққа хизмат қилиб келмоқда. «Нишонлар» деб аталган янги тўплам шоирнинг кейинги йилларда яратилган энг яхши асарларини — «Кекса мастернинг тунги ўйлари», В. И. Ленинга бағишланган шеърлар, «Оқшом концертлари» туркуми сингариларни китобхонларга тақдим этади. Бу асарлар фалсафий теранлиги, гражданлик пафоси, автор фикр-мулоҳазаларининг кенг кўлами, умид бахшлиги билан ажралиб туради. М. Бажаннинг зўр санъаткорона шеърлари ўзининг ифода кучи, гўзаллиги ва мусиқийлиги билан кишини мафтун этади.

Бу йилги лауреатлар рўйхатида ўз санъатини илмий коммунизм асосчилари — Карл Маркс ва В. И. Ленин образларини бадиий гавдалантиришга бағишлаган атоқли маданият усталарининг номлари бор. Социалистик мамлакатлар кинематографиячиларининг ҳамдўстлигида «Карл Маркс. Ёшлик йиллари» деган телевизион кўп серияли бадиий фильм яратилди. К. Маркснинг дунёқараши ва забардаст сиёсий арбоб сифатидаги шахси эндигина шаклланa бошлаган ҳаёт йиллари илк бор санъат воситалари орқали тасвирлаб берилди. Фильмда мазмундорлик ва сюжет тузилишининг ўткирлиги қаҳрамонларнинг ички дунёсини ишонарли тарзда очиб бериш билан уйғунлашиб кетган Карл ва Женни Маркесларнинг образлари айниқса яққол гавдалантириб берилган. Шу сабабли Ленин мукофоти билан тақдирланган картина ижодкорлари орасида совет кинематографиячилари — СССР халқ артисти, режиссер Лев Кулижанов, драматурглардан Анатолий Гребнев ва Борис Databases Добродеев, оператор Вадим Юсовлардан ташқари, болгариялик ёш артист Венцеслав Кисев билан ГДРлик Ренета Блюмеларнинг номларини кўрамиз.

Театр ва кинонинг энг машҳур актёрларидан бири, СССР халқ артисти, М. Горький номидаги Ленинград академик Большой драма театри саҳнасидаги «Қайта-қайта ўқиб...» спектаклида В. И. Лениннинг кўп қиррали образини яратган Кирилл Лавров ҳам лауреат бўлди.

Замон туйғусини нозик ҳис этиш, актив гражданлик позицияси, ёрқин актерлик истеъдоди туфайли у ғоят мураккаб ижодий вазифани шараф билан уддалай олди — саҳнада улуғ инсон сиймосини акс эттира олди, бу инсоннинг тарихий ролини В. Маяковскийнинг: «Бизнинг билимимиз — қудрат ва қуролдир» деган сўзлари билан ифодалаш мумкин. Актёр Ленин тафаккурининг ишини чуқур психологизм ёрдамида яққол очиб бера олган. Йўлбошчининг сиймоси эпик кўлам касб этади, аммо ўзининг оддийлиги ва инсонийлигидан маҳрум бўлмайди. К. Лавровнинг иши театримиз саҳнасида Ленин мавзуини акс эттиришда янги босқич эканлиги шубҳасиз.

СССР халқ рассоми Дмитрий Налбандяннинг санъати мукофот билан нишонланди. Унинг ижодиёти рус реалистик рассомчилиги анъаналарига таянади. Катта ижтимоий мазмунга тўлиқ, мамлакатимиз турмушининг ва халқ революцион тарихининг энг муҳим босқичларини тараннум этувчи картиналар яратиш унинг санъатидаги бош белги бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Рассомчилик ленинномасини ташкил этувчи полотнолар санъаткорнинг энг яхши асарлари жумласига киради, бу асарларда санъаткор революция ва унинг йўлбошчиси тўғрисидаги ҳозирги тасаввурни ифодалай олган.

СССР халқ артисти, грузин композитори Отар Тактакишвилининг ишлари орасида «Ойнинг ўғирланиши» операси ва оркестр билан скрипка концерти энг салмоқлисидир. Иккала асар гарчи халқ турмушининг турли даврларини ифодаласа ва турли жанрларда ёзилган бўлса ҳам, бунёдкорлик мавзуини тараннум этади, эзгулик, адолат ғояларини, инсон гўзаллигини қарор топтиради. Миллий санъат чашмасидан баҳра олган дилраболик унинг музикасига бошдан-оёқ сингдириб юборилган.

СССР халқ артисти Мария Биешу Ленин мукофоти билан тақдирланди. Унинг ижодиёти — молдаван қўшиқ маданияти анъаналарининг жаҳон хонандалик санъати ютуқлари билан узвий бирикмасидир. У ўз овозининг гўзаллиги, ёқимлилиги, ифодали кучи туфайли, актёрлик эҳтироси туфайли бутун дунёда шуҳрат қозонди. У асосан опера хонандаси бўлишига қарамай, эстрада концертларида ҳам фаол қатнашиб, жаҳон вокал адабиётининг энг яхши асарларини, совет музикасини актив тарғиб қилмоқда. Айни 1978—1980 йиллардаги концерт программалари учун Мария Биешуга Ленин мукофоти берилди.

СССР халқ артисти Евгений Нестеренко — ҳозирги замон вокал санъатининг энг таниқли усталаридан биридир. Борис Годунов ва Иван Сусанин операларидаги партиялар, 1977—1980 йиллардаги концерт программаларининг мукофот билан тақдирланганлиги шу ашулачининг юксак чўққига кўтарилганини ифодалайди, унинг зўр ижодий камолотидан дарак беради. Е. Нестеренко Ватанимиз музикасининг изчил ва толмас тарғиботчисидир. Санъаткор истеъдодининг ўзи ҳам рус хонандалик мактаби анъаналаридан етишиб чиққан ёрқин миллий воқеадир.

Ёшларга аталган санъат баракали ривож топаётганлиги ҳам мамлакатимизда болаларга қилинаётган доимий ғамхўрликнинг далилидир. Бу йилги Ленин мукофоти лауреатлари орасида Москва Давлат болалар музика театрининг асосчиси ва бадиий раҳбари СССР халқ артисти Наталия Сац ҳам бор. Бу аёлнинг истеъдоди, ғайрати, ўз ишига ихлосмандлиги мана шу ғаройиб, чинакам афсонавий театрга ҳаёт бахш этди, бу ерга келган ёш томошабинлар ўз ҳаётларида биринчи бор гражданлик, гўзаллик, эзгулик адолат сабоғини оладилар.

Н. Сацнинг ижодий қиёфасида илҳомий санъаткор ва оқил, фозил педагог фазилатлари жуда яхши мужассамлашган. Бу фазилатлар санъаткорга дастлабки қадамларидан бошлабоқ унинг режиссёрлик кашшофлиги сезилиб турган ёрқин, жўшқин спектакллари йўналишини белгилаб берди.

XXII ёзги Олимпиада ўйинларига атаб Москвада қурилган «Олимпийский» спорт комплекси мукофот билан тақдирланди. Бу комплекс пойтахтнинг муҳим ижтимоий-сиёсий ва маданий марказини вужудга келтирди ҳамда азим архитектура-бадиий ва шаҳарсозлик ансамбли бўлиб қолди. Шу комплексга кирадиган усти ёпиқ стадион ва сузиш ҳавзаси ўз трансформацияларининг принципиал янги ғоялари билан барпо этилганлиги туфайли у дунёдаги ноёб спорт-томоша иншоотлари жумласига киради. Архитекторлардан Л. С. Аранаускас, Б. И. Тхор, бинокор-инженер Г. Н. Каминский, инженер Ю. П. Львовскийлар ҳақли равишда юксак мукофотга сазовор бўлдилар.

Пировардида шуни таъкидлаб ўтмоқчиманки, 1982 йил Ленин мукофотларининг берилиши — партия билан давлатнинг жамият манфаатларига, юксак коммунизм идеалларига хизмат қилиши лозим бўлган социалистик маданиятни ривожлантириш тўғрисидаги ғамхўрлигини кўрсатувчи янги ёрқин далилдир.

(ТАСС).

УНИНГ НОМИ БИЛАН:

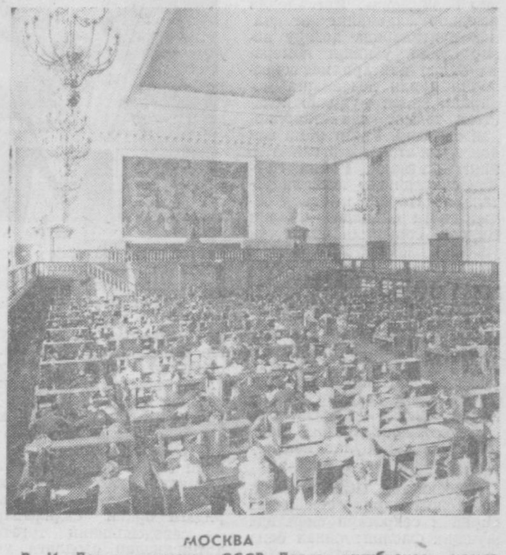

МОСКВА

В. И. Ленин номидаги СССР Давлат кутубхонаси мамлакатимизда энг йирикдир. Бу ерда СССР халқларининг 91 тилида нашр этилган адабиётлар бор. Бу халқларнинг кўпчилиги Улуғ Октябрь социалистик революциясига қадар ҳатто ўз ёзувларига эга эмасдилар. Ҳар куни кутубхона залларида 8 мингга яқин китобхон бўлади.

Суратда: кутубхонанинг 3-ўқув залида.

В. Кошевой фотоси.

ТОШКЕНТ

В. И. Ленин имзо чеккан Декрет билан таъсис этилган пойтахтдаги университет республикамиздаги энг йирик олий ўқув юртларидан биридир. Доҳий номи билан аталувчи бу билим даргоҳида ҳар йили минглаб юқори малакали мутахассислар тайёрланади.

А. Абалян фотоси.

ХЕЛЬСИНКИ

Финляндия халқи учун пролетариат доҳийси В. И. Ленин номи билан боғлиқ жойлар зиёратгоҳ бўлиб қолган. 1917 йил кузида Владимир Ильич яшаган Хельсинкидаги бу Ленин мемориал хонасига (суратда) келувчилар оқими тугамайди. Бу ерда доҳийнинг революцион фаолияти ҳақида ҳикоя қилувчи ҳужжатлар кўргазмага қўйилган.

В. Соболев фотоси, **ТАСС** фотохроникаси.

5

тақир чўл эди. Баракларда яшаб ишлардик. Ҳаммамиз ҳам ёш эдик. Меҳнат қилиб тўймас, бир-биримизга билганимизни ўргатишдан чарчамасдик.

Отахон ҳаёлга берилиб, чуқур тин оларкан, ўзининг биринчи устозларини ёдга олди:

— Совхозимизнинг И. И. Куколенко деган сиёсий бўлим бошлиғи бўларди, ўзиям жуда ажойиб одам эди. Ҳаммамизни билим олишга, маданиятга ундарди. Қанча-қанча саводсизликни тугатиш мактаблари очди. «Албатта, ўқишингиз керак. Чуқур билимга эга бўлмай туриб, пахтачиликни ривожлантириб бўлмайди», — дерди у.

Отахоннинг чеҳраси янада ёришгандек бўлади. У гапида давом этди:

— Айниқса, совхозимизнинг бош агрономи А. И. Руцкий ҳамда бош инженер Пётр Захарович Ивлиевлар меҳнати чўлга ҳам, биз сингари маҳаллий ёшларга ҳам кўп сингган. Эсимда, улар мени бригадирликка тавсия этишди. Ҳали ёшман, эплай олмасман, дедим. «Худди ана шу ёшлигинг учун сени тавсия этаяпмиз-да! Шундай эплагин-ки, ўзинг ҳам ҳайрон қолиб юргин!» — дейишди улар.

Бобохон Отахонов чиндан ҳам улар ишончини оқлади. Совхоздагина эмас, районда, бутун областда ҳамиша донг чиқариб келди. 40 центерчилик ҳаракатининг ҳам, 50 центнерчилик ҳаракатининг ҳам райондаги биринчи ташаббускори у эди. Унинг ўзи 60 центнерчилик ташаббусини биринчи бўлиб бошлади.

— Мана, тўрт йилдан бери гектарига 60 центнердан ошириб ҳосил олиб келаяпмиз, — дейди отахон. — Съездлар йилида эса 62 центнердан хирмон уйдик. СССРнинг 60 йиллиги шарафига коллективимиз гектар бошига 65 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилган.

6

75 баҳорни қаршилаган Бобохон ота Отахонов ҳамон бардам, вужудида ғайрат жўшиб турибди.

— Бирон етишмовчиликдан ишлаётганим йўқ, — дейди у. — Болаларим, набираларим бор, қишлоқнинг энг пири — бадавлат кишилариданман. Бироқ ишламай туролмайман: бир кун далага чиқмасам дарров тобим қочиб қолади, — кулиб давом этади отахон.

Кўксини безаб турган Ленин ордени, Октябрь революцияси, Меҳнат Қизил Байроқ орденлари, «Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор» фахрий нишони унинг меҳнатларига муносиб баҳо. Совхозда у каби қадр ва бахт топганлар кўп. Санаб адоғига етиш қийин. Картошкачилик бригадасининг бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Екатерина Ким, иккинчи ва учинчи даражали «Меҳнат шуҳрати» орденлари кавалери сут соғувчи Галина Андреевна Ергашина, ўтган йили энг юқори кўрсаткичга эришган 2-бўлим бошлиғи Назрулла Бобоев, чорвачиликнинг мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтиришда жонбозлик кўрсатаётган бригада бошлиғи Курсеит Велиев ва бошқалар хўжалик шуҳратига-шуҳрат қўшиб, оталар жасоратини, энг яхши анъаналарини давом эттириб келаётган фидойилардир.

Уларнинг ҳаммаси қўшиқда куйланадигандек «бири-бирига устоз, бири-бирига шогирд»лардир.

Тошкентлик Назрулла Бобоев 1944 йили урушдан қўлтиқ таёқ билан қайтди. Совхоз раҳбарларига мурожаат қилиб, қўлидан келадиган иш билан таъминлашларини илтимос қилди. Ишонар-ишонмас, унга бригада табелчилигини топширишди. Меҳнат одамни тоблайди, дейдилар. Бу рост. Лекин одам дардига малҳам ҳам бўлар экан. Назрулла ака аста-секин қўлтиқ таёқни ташлади. Сувчилик

7

қила бошлади. Унинг тиришқоқлигини кўрган миришкор деҳқонлар қараб туришмади.

— Совхозимизда яхши деҳқонлар бор эди, — дея эслайди Назрулла ака. — Мўмин ака Маматов, Дадахон полвон Ортиқов, Нишонбой ака Матқосимов... Уларни деҳқончиликнинг пири деса бўлади. Шулар менга пахтачилик сирларини ўргатишди. Уларнинг ўзи мени бригадирликка тавсия этишди.

У 1951 йили бригадир қилиб тайинланди. Ўн уч йилдирки, совхознинг 2-бўлимига бошчилик қилиб келяпти. Бўлимда саккиз миллат вакили бир ёқадан бош чиқариб ишламоқда. Бўлим бошлиғи ўтган йили гектар бошига 36 центнердан, жами 1590 тонналик хирмонни уйишда чинакам қаҳрамонона меҳнат қилган сувчи ва механизаторлар, Ғуломжон Абдукаримов, Иномжон Болтабоев, Мўйдин Муслядинов, Николай Белецкий, Жаъфар Суғончи, Шарофбой Каримовлар номини фахр билан тилга олади.

Бу фидокорлар меҳнати совхоз муваффақиятини таъминламоқда.

— Ўтган йили гектар бошига 33,5 центнердан ҳосил кўтариб, она-Ватанга 8600 тоннага яқин дурдона топширдик, — дейди совхоз партия комитетининг секретари Азиз Ҳожиниёзов. — Бу пландагидан 500 тонна кўп. Ҳосилнинг 81 проценти машиналарда териб олинди.

Партком секретари бу ютуқлар сири ҳақида гапирар экан шундай дейди:

— Далварзинни социалистик тузумимиз табиатидан келиб чиқадиган халқларимиз буюк дўстлигининг жонли ҳайкали, дейиш мумкин. Қатрада қуёш акс этгандай, буюк дўстлигимиз қудрати мана шу хўжалигимиз камолида яққол кўриниб турибди. Бир вақтлар гектарига 10 центнерга етар-етмас ҳосил

8

олинган ерларда ҳозир 3—3,5 баравар кўпроқ унумга эришиляпти. Соф даромадимиз қарийб саккиз баравар кўпайиб, ўтган йили 1 миллион 850 минг сўмни ташкил этди.

— 30-йилларда ташкил топган «Далварзин» совхози базасида ҳозир тўртта совхоз мавжуд эканлигини ҳисобга олсак, — деб давом этади Азиз Ҳожиниёзов, — ўсиш суръатларимиз кўлами нақадар салмоқли экани равшан бўлади. Дастлаб 2845 тонна пахта етиштирилган Далварзин ерларида ҳозир 30 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» ундирилмоқда.

— Ҳа, Далварзин қишлоқларининг ҳам олдинги қиёфасидан асар қолмади, — дея гапга қўшилди Бобохон ота. — Обод қишлоқлар, замонавий мактаблар, болалар боғчалари, клублар, ҳаммомлар... Буларга шу қадар кўникиб кетганмизки, бир вақтлар улардан биронтаси ҳам бўлмаганига ўз кўзим билан кўрмаганимда ишонмаган бўлардим!..

...Далварзинликлар бу йил катта маррани кўзлашган: ҳар гектардан 40 центнердан жавоҳир ундиришмоқчи. Ғалла, чорва маҳсулотлари етиштиришни анчагина кўпайтиришмоқчи.

— Бу, — дейди партком секретари, — интернационал коллективимизнинг интернационал бурчи, СССРнинг шонли 60 йиллигига энг муносиб совғамиз бўлади.

Ҳа, доҳий нигоҳи тушган Далварзин чўлини Ленин асос солган халқларимизнинг буюк дўстлиги, қардошларча ҳамдўстлиги гуллаб-яшнаётган боғ-роғларга, поёнсиз пахтазорларга айлантирди. Далварзин ва унинг кўп миллатли фидокорлари коммунизм сари шаҳдам одимлар билан бормоқдалар.

С. САИДВАЛИЕВ.

ЎЗБЕК КИНОСИНИНГ УЛКАН АРБОБИ МАЛИК ҚАЮМОВ — 70 ЁШДА

ДОИМО ИЗЛАНИШДА

СССР халқ артисти, таниқли кино оператор ва режиссёр Малик Қаюмов 70 ёшга тўлди. Ўзбек совет маданиятининг кўзга кўринган арбоби, совет кинопублицистикасининг эътибор қозонган устаси Малик Қаюмов яратган фильмлар турли қитъа экранларида муваффақиятли намойиш қилиб келинмоқда. Истеъдодли ижодкор жаҳоннинг энг қайноқ нуқталарида ҳозиру нозир бўлиб, ўзининг камераси билан қайтарилмас воқеаларни нурли ленталарга моҳирлик билан муҳрлаб келаётган толмас санъаткорлардан биридир. Унинг номи жаҳон ҳужжатли кино санъатининг Асатиани, Роман Кармен сингари энг таниқли усталари қаторида ифтихор билан тилга олинади. Малик Қаюмов бошчилик қилаётган ўзбек кинопублицистлари мактабининг жонкуяр заҳматкашлари яратаётган асарлар жаҳондаги энг илғор кино санъати хазинасидан муносиб жой олмоқда. Санъаткор асос солган, камол топиб, ривожланиб бораётган ўзбек киносининг ҳужжатли туридаги асарлар кўплаб мутахассислар ва юксак дидли томошабинларнинг олқишига сазовор бўлиб келмоқда.

Ўзбекистон ССР Кинематографиячилари союзининг биринчи секретари сифатида жўшқин фаолият билан банд бўлган бу санъаткор жаҳон кино усталари орасида ҳам катта эътибор қозонди. Республика ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар студиясининг барпо этилиши, унинг ҳозирги замон техникаси билан жиҳозланган комплексининг бунёд этилиши ва яқин орада ишга тушадиган энг кўркам санъат кошоналаридан бири — Республика киночилар уйининг қурилиши ҳам унинг фаолияти билан чамбарчас боғлиқдир. Чунки бу ишларда санъаткорнинг ўз ҳамкасбларига ғамхўрлиги, улар ижодининг камолотига жонкуярлиги, битмас-туганмас куч-ғайрати намоён бўлмоқда.

Малик Қаюмов Ҳиндистон, Вьетнам, Бангладеш, Афғонистон, Миср Араб Республикаси ва Индонезия каби ўнлаб мамлакатларда бўлиб, турли халқлар ҳаётидаги энг муҳим воқеаларни суратга олиб, жўшқин лавҳаларни нодир ленталарга муҳрлаб келаётган жаҳонгашта санъаткор. Унинг бу соҳада эришган шуҳрати ёшлигиданоқ бу ишга фидойилик билан киришгани, тинмай ўз маҳоратини ошириб боргани ва ниҳоятда меҳнатсеварлигининг мевасидир.

Малик Қаюмович ижодий фаолиятини бошлаган даврда дастлабки овозсиз фильмлар экранларга чиқиб, халқ ҳаётининг турли жиҳатларини бу мўъжизакор санъат ҳикоя қилиб бериб, ўзбек киноси кўп миллатли совет кинематографияси оиласида дадил қадам ташлаётган эди. У 1929 йилда «Бағдоддаги ўғри» овозсиз фильмида актёр сифатида иштирок этди. Кейин ижодкор «Ўлим қудуғи», «Қумликдаги воқеа» фильмларини яратишда оператор ёрдамчиси бўлиб ишлади. Биринчилар қатори ўзбек овозли кино асарининг вужудга келишида жонбозлик кўрсатди.

Махсус кинематография таълими олиш зарурлигини чуқур ҳис этган М. Қаюмов 1930 — 1932 йилларда Бутуниттифоқ Кинематография институтида таълим олди. Айни бир пайтда Тошкент студиясида хроника оператори, «Союзкинохроника»нинг Ўрта Осиё мухбири бўлиб ишлади. Улуғ Ватан уруши йилларида эса ҳарбий оператор сифатида совет халқи жасоратининг лавҳаларини бевосита ҳарбий ҳаракатлар бўлиб турган жойларнинг ўзида суратга олди. Оловли жангоҳларда у икки марта яраланди.

Малик Қаюмов ўзбек халқи ҳаётининг турли соҳаларидаги ёрқин саҳифаларни — саводсизликни тугатиш, хотин-қизлар озодлиги учун кураш, пахтачилик ва саноатни юксалтириш учун олиб борилаётган жасоратли меҳнатнинг қайноқ нафасини ҳозирги кунда нодир бўлиб қолган ленталарга туширди. Унинг сюжетлари «Орденли Ўзбекистон», «Новости дня» кино журналларини безади. Малик Қаюмов моҳир операторлик билан бирга хроника режиссёри бўлишга ҳам астойдил бел боғлади. Бу мураккаб, аммо мароқли касб усталарининг маҳорат сирларини ўрганди. Ўзи ҳам камолот чўққилари сари собит қадамлик билан олға борди. Унинг қисқа метражли фильмлари жаҳон кино санъати жамоатчилигининг эътиборини қозонди. «Тошкент тўқимачилик комбинати» фильми 1938 йили Нью-Йоркда ўтказилган жаҳон кўргазмасининг катта олтин медалига сазовор бўлди. Унинг Катта Фарғона канали ҳақидаги «Қудратли оқим» лентаси Улуғ Ватан уруши арафасидаги совет киносида катта воқеа эди. «Ўзбекистонимизга келинг» номли тўла метражли фильми эса Венеция халқаро кинофестивалининг катта олтин медали билан тақдирланди (1958 йил). Бу улкан кинополотнода совет халқлари оиласида гуллаб-яшнаётган Ўзбекистоннинг дилбар табиати манзаралари, қадимий маданияти, навқирон ишчилар синфи ва деҳқонларининг бунёдкорлик меҳнати юксак маҳорат билан ҳикоя қилинган эди.

Малик Қаюмов халқимизнинг ўтмиш тарихи лавҳаларини, ифтихор туйғулари уйғотадиган архитектура ёдгорликларини, саводсизликни тугатиш, халқ хўжалигини юксалтириш учун партия раҳнамолигидаги сафарбарликни ажиб бир меҳр билан суратга тушира борди. Тожихон Шодиева сингари ўз озодлиги учун курашиб, нурли ҳаёт йўлига чиқиб олган аёллар сиймосини экранда абадийлаштирди. Бу аёлнинг ёшлик чоғиданоқ паранжини ташлаб, ўқиш, ишлаш бобида кўрсатган жасоратини кузатиб борди. Унинг ифодали лавҳаларини «Паранжи», «Саводсизликни тугатиш учун кураш», «Тожихон Шодиева билан учрашувлар» каби қатор фильмларида маҳорат билан акс эттириб келмоқда. Яқинда экранларга чиққан, жаҳон кино анжуманларининг совринларига лойиқ деб топилган «Паранжи» лентаси, ҳужжатли кино санъатининг дурдонаси сифатида юксак баҳога сазовор бўлди. «Ўн уч қалдирғоч» қисқа метражли кино новелласи эса ўн уч синфдош — ўртоқнинг қирқ йилдан кейинги учрашуви — уларнинг академик, йирик партия раҳбари, машҳур ирригатор ва бошқа мутахассис бўлиб етишганлигини зўр эҳтирос билан ҳикоя қилади.

Малик Қаюмовнинг жуда кўп фильмлари бирин-кетин Бутуниттифоқ ва жаҳон кинофестивалларининг совринларини олиб келмоқда. У яратган икки юздан ортиқ асарнинг кўпчилигига берилган мукофотларнинг ўзи ҳар қандай кўргазманинг каттагина бўлимини безай олади.

Санъаткор доимо ўзбек халқининг турмуши, тарихи ва маданий ҳаётининг энг долзарб масалаларига мурожаат қилиб келди. Унинг суғориладиган деҳқончилик маданиятининг мароқли саҳифаларини варақловчи «Баҳордан баҳоргача», «Мирзачўл» тўла метражли асарлари, Самарқанд тарихий обидаларига бағишланган триптихи, Осиё ва Африка ёзувчиларининг Тошкент халқаро конгрессига аталган «Инсониятнинг беш қўли» публицистик полотноси совет кино санъатига катта шуҳрат келтирди.

Малик Қаюмовнинг жаҳон халқларининг ҳаёти ва курашини ҳикоя қилишга бағишланган фильмлари ҳам диққатга сазовор. Хусусан, «Баҳор» ансамблининг Осиё қитъаси бўйлаб сафари ҳақида ҳикоя қилувчи фильм, «Вьетнам — менинг Ватаним», «Қандаҳор — Ҳирот», «Афғонистон: революция давом этади», «Ер ислоҳоти» каби жўшқин асарлари шулар жумласидандир. Ўтган йили кейинги икки лента учун Малик Қаюмов, сценарий муаллифи Александр Бовин ва операторлардан Турди Нодиров, Шуҳрат Маҳмудовлар СССР Давлат мукофотига муносиб деб топилди. Ундан аввал Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотига сазовор бўлган Малик Қаюмов ўз сафдошлари — Аҳмад Саидов, Муҳаммадқул Арабов, Пўлат Расулов, Ориф Турсунов, Шер Зоҳидов каби операторлар ижодининг камолотига ҳамдамлик қилди, айниқса, у ёш санъаткорларга ўз касбининг сир-асрорларини эринмай ўргатиб келаётган мураббий сифатида истеъдодли кино режиссёр ва операторлардан Турди Нодиров, Наримон Азимов, Тўлқин Бобожонов, Даврон Салимов, Тўлқин Рўзиев, Румия Шарифжонова, Радий Раззоқов сингари ижодкорларнинг изланишларини тўғри йўлдан ривожлантиришга ғамхўрлик қилди, Ўзбекистон ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар студиясининг бадиий раҳбари сифатида уларга бош-қош бўлди.

Малик Қаюмов кино санъатининг катта мутахассиси сифатида халқаро анжуманларда ҳакамлик қилади. Анъанавий Тошкент халқаро кинофестивали Ташкилот комитетининг раҳбарларидан бири сифатида Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари киночиларининг дўстлиги ва ҳамкорлигини мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшиб келмоқда. У ёшлар билан қилган суҳбатларида, газета-журналларда босилган мақолаларида, яқинда Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётида чоп этилган «Ҳаётим менинг — кинематограф» номли эсдаликлар китобида кино санъатига бутун вужуди билан берилиб ижод қилганларгина чинакам муваффақиятга эришади, кечани кеча, кундузни кундуз демай фидойилик билан ишлаганларгина халққа манзур асарлар ярата олади деган фикрни олға суради. Ўзи эса бутун ҳаёти давомида ана шу сўзларга амал қилиб келмоқда.

Бугун муборак етмиш ёшини нишонлаётган Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, республика Компартияси Марказий Комитети аъзолигига номзод, таниқли кино режиссёр Малик Қаюмовнинг ижодий камолоти ёш санъаткорлар учун чинакам маънода ибрат намунасидир.

Маҳмуд ЯҲЁЕВ,
СССР кинематография аълочиси.

Суратда: Малик Қаюмов ҳамкасб дўсти, атоқли кино режиссёр, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР халқ артисти Сергей Герасимов билан.

Ў. Абдураҳмонов фотоси.

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

▲ **ТОКИО.** Бу ерда учинчи Совет—Япония давра конференцияси очилди. Конференциянинг иккала мамлакат жамоатчилиги кенг доираларининг вакилларидан иборат 300 дан ортиқ иштирокчилари қуролланиш пойгасини тўхтатишга ва ялпи тинчликни мустаҳкамлашга доир муҳим масалаларни, Узоқ Шарқда ўзаро ишонч муносабатларини мустаҳкамлаш, Совет—Япония савдо алоқаларини кенгайтириш ва маданий айрибошлаш, иккала мамлакат халқлари ўртасида ҳамжиҳатликни кучайтириш йўлларини муҳокама қиладилар.

Конференция иштирокчилари ялпи мажлисда сўзлаган нутқларида кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштириш ва Осиёда халқаро муҳитни соғломлаштириш учун СССР билан Япония ўртасида яхши қўшничилик ҳамкорлигини йўлга қўйиш катта аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтдилар.

▲ **ВЬЕНТЬЯН.** Лаос коммунистлари мамлакат ҳаётида ғоят муҳим воқеа — Лаос Халқ революцион партиясининг III съездига тайёргарлик ишларини тамомладилар. Республиканинг барча вилоятларида партия ҳисобот-сайлов конференциялари ва йиғилишлари бўлиб ўтди. Конференциялар ва йиғилишлар партия билан халқнинг социалистик жамият негизларини барпо этиш йўлидан боришга азму қарор қилганлигини тасдиқлади.

Лаос коммунистлар партияси ўз анжуманини мамлакатда социализм асосларини барпо этишда раҳбар куч сифатида кутиб олмоқда.

▲ **ЛОНДОН.** Британия тинчлик ассамблеяси жамоат ташкилотларининг бу ерда бўлиб ўтган ҳар йилги конференцияси ядро фалокатининг олдини олиш, халқаро кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш сиёсатини ҳимоя қилиш учун курашни кучайтириш проблемаларига бағишланди.

Конференция океан нарёғидан берилган бевосита йўл-йўриққа амал қилувчи ҳозирги консерваторлар ҳукуматининг тутган милитаристик йўлига қарши жамоатчиликнинг оммавий ҳаракатини кенгайтиришга қаратилган ҳаракат программасини маъқуллади. Шу ҳужжатда, жумладан Буюк Британиянинг барча тинчликсевар кучлари шу йил ёзда АҚШ президенти Р. Рейганнинг Англияга визити муносабати билан норозилик намойишларида актив қатнашишга даъват этилади.

Конференция иштирокчилари Мальвин (Фолкленд) ороллари проблемаси теварагида мамлакатда милитаристик васвасани кучайтираётган консерваторлар ҳукуматининг ҳаракатини кескин танқид қилдилар ва бу тангликни тинч йўл билан бартараф этишга ҳам чақирдилар.

(ТАСС, 21 апрель).

Редактор
Н. НАСИМОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

22 АПРЕЛЬ

МТ-I. 9.00 — Время. 9.40 — Горнчилар қаердасиз? 10.10 — Концерт. 10.40 — Фильм-спектакль. 12.05 — Концерт. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.15 — Партия — ишларимизнинг мангулигидир. 16.45 — Концерт. 17.20 Театр ва замон. 18.00 — Футбол бўйича кубок эгаларининг кубоги учун. Ярим финал. Стандард (Бельгия) — «Динамо» (Тбилиси). Танаффус пайтида (18.45) Дунё воқеалари. 19.45 — Москвадаги Ленин қадамжолари бўйлаб. 19.55 — **В. И. Ленин туғилган кунининг 112 йиллигига бағишланган тантанали мажлис. Концерт.** Кремлнинг Съездлар саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — Время. Кўрсатув тугагач хоккей бўйича жаҳон чемпионати. ГФР — СССР — 2—3даврлар. 24.00 — Швеция — ЧССР терма командалари учрашуви.

МТ-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 13.05 — Сиз яратган боғ. 10.05 ва 12.05 — Испан тили. 10.35 ва 11.45 — Табиатшунослик. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.15 — Шоир ва шеърият ҳақида. 12.40 ва 13.45 — Зоология. 13.35 — Илмий-оммабоп фильм. 14.15 — Лениннинг жонли сўзи. 14.55 — Офицерлар. Бадиий фильм. 16.30 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Кинокўрсатув. 19.00 — Қишлоқ янгиликлари. 20.00 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Концерт. Концерт тугагач Время. 22.05 — Мангулик элчилари. Бадиий фильм.

УзТВ-I. 11.30 — Зоология. 12.00 — Концерт. 12.30 — Зоология. 17.50 — Кинофильм. 18.10 — Ленин бобомлар, менинг бобомлар. 18.40 — Музикали кўрсатув. 19.20 — Ахборот. 19.55 — **В. И. Ленин туғилган кунининг 112 йиллигига бағишланган тантанали мажлис.** Кремлнинг Съездлар саройидан олиб кўрсатилади. 21.30 — Время. 22.05 — Партия чақириғига жавобан. 22.20 — Она садоқати. Бадиий фильм. 23.45 — Янгиликлар.

УзТВ-II 18.15 — Телефильм. 18.30 — Назарий механика. 19.30 — Ўзбекистон XIX Спартакиадаси 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Телефильм. 21.00 — Лекция пропагандаси таъсирчанлигини оширайлик. 21.30 — МТ-II.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

1 МАЙ СОАТ 13.00 ДА

БАЙРАМ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

М. Қорнёқубов номидаги ўзбек давлат филармониясининг

«ҲАНДА» АНСАМБЛИ

VI жаҳон фестивалининг лауреати
Акбар ЙУЛДОШЕВ

Солистлар: Шерқўзи ҒОЗИЕВ, Ғайбулла МЕЛИЗИЁЕВ, Аъзам ҒОЗИЕВ, Зуҳра ҒОЗИЕВА, Санобар РАҲИМОВА, Розия НАЗАРОВА, Нонла НУРМУҲАМЕДОВА, Валентина ПАШКОВА, Ўсар ЮСУПОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программани — Мамасоли ХОЛМАТОВ ва Зайниддин ОМОНОВ олиб борадилар.

«ХАНДА» ансамблининг бадиий раҳбари — Шерқўзи ҒОЗИЕВ.

Музика раҳбари — Рустам МАМАТМУРОДОВ.

Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг

127-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги корхоналари учун қуйидаги ихтисосликлар бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлаб беради.

Эркаклар, хотин-қизлар ва болалар кийимлари тайёрлаш бўйича бичиқчи, эркаклар, хотин-қизлар ва болалар кийимларини тайёрлаш бўйича тикувчи-моторист.

Тошкент шаҳри ва Тошкент областининг яқин районлари мактабларининг 8 ва 10-синфларини битирганлар қабул қилинадилар.

Уқиш муддати: 10-синф ҳажмида маълумотлилар учун — бир йил. Мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатида ана шу ихтисос бўйича ўқиган ва бичиш ва тикиш курсларини битирганлар учун 6 ой;

8-синф ҳажмида маълумотлилар учун — 2 ва 3 йил.

Билим юртини 3 йиллик таълим программаси бўйича битирганларга ихтисослик ва тўлиқ ўрта маълумот тўғрисида диплом берилади.

Уқиш пайтида 2—3 йил ўқийдиган ўқувчилар давлат таъминотида бўладилар, бир йил муддат билан ўқийдиганлар — 30 сўм ҳажмида стипендия оладилар, мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатлари, бичиш ва тикиш курсларини битирганлар ойига 70 сўм стипендия оладилар.

Ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида стипендияга қўшимча ишланган меҳнат ҳақининг 50 процентини ҳам оладилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар институт ва техникумларга юборилади.

Уқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртига киришни хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари лозим: паспорт (туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома), маълумоти тўғрисидаги аттестат, турар-жойидан ва 286-формадаги медицина справкалари, директор номига ариза, 4 та фотосурат (3x4 см.), мактабдан характеристика.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ (ЯКШАНБАДАН ТАШҚАРИ) СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат этилсин. Тошкент шаҳри, Энгельс кўчаси, 60-уй. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг территориясида (2, 9, 18, 57, 19, 21, 26, 51, 60, 72, 31, 47, 62, 89, 24, 115, 117-автобуслар, 2, 3, 16, 22, 23, 25, 28, 29-трамвайларнинг «Олой бозори» бекати). Телефонлар: 35-62-41, ички 3-35, 3-79.

Тошкент шаҳри, Магазин-мавзук кўчаси, 136-уй, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси филиалининг территориясида (10 «з», 43, 88-автобуслар, 27-трамвай «Шимолий Олмазор» бекати). Телефон: 48-64-04.

Тошкент шаҳри, Чехов кўчаси, 5 «а»-уй (2, 3, 25, 60, 80-автобусларнинг «Қизил тонг» бекати). Телефон: 33-19-24.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими Давлат комитети
ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛИ МЕҲНАТ
ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ
31-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1982—83 ўқув йилига
15, 16, 17 ЁШДАГИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР, ШУНИНГДЕК СОВЕТ АРМИЯСИ САФИДАН ЗАПАСГА БЎШАТИЛГАНЛАРНИ

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти темир йўл транспорти учун қуйидаги ихтисосликлар бўйича кадрлар тайёрлайди:

ЭЛЕКТР ПАЙВАНДЛОВЧИ (қўл аппаратида), токарь. Ўқиш муддати — 6 ой. Ҳар ойда 72 сўм стипендия берилади. Машғулотлар группалар тўлганидан сўнг бошланади;

ПАССАЖИР ВАГОНЛАРИНИНГ ПРОВОДНИГИ, ҲАРАКАТДАГИ СОСТАВЛАР РЕМОНТИ БЎЙИЧА СЛЕСАРЬ. Ўқиш муддати — бир йил (10-синф ҳажмида маълумотли бўлганлар учун ҳар ойда 30 сўм стипендия берилади);

ЭЛЕКТРОВОЗ МАШИНИСТИНИНГ ЁРДАМЧИСИ, ТЕПЛОВОЗ МАШИНИСТИНИНГ ЁРДАМЧИСИ. Ўқиш муддати — 1,5 йил (10-синф ҳажмида маълумоти бўлганлар учун). Ҳар ойда 30 сўм стипендия берилади;

ТЕПЛОВОЗ МАШИНИСТИ. Ўқиш муддати — 2 йил (Совет Армияси сафидан запасга бўшатилганлар қабул қилинади, ҳар ойда 72 сўм стипендия берилади);

Электровоз машинистининг ёрдамчиси, тепловоз машинистининг ёрдамчиси, электр жиҳозларини, электровозларни, тепловозларни ремонт қилувчи слесарь-электрик; ҳаракатдаги составни, электровозларни, тепловозларни ремонт қилувчи слесарь; токарь, программали бошқариладиган станокларнинг оператори, электр-газ пайвандчи. Ўқиш муддати — 3 йил. 8-синф ҳажмида маълумоти бўлганлар қабул қилинади.

3 йиллик ўқишни битирган ўқувчиларга ўрта маълумот ва эгаллаган ихтисослиги тўғрисида диплом берилади.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганларга имтиёзли шартларда олий ўқув юртига кириш ҳуқуқи берилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшилади.

Қабул қилинганлар ҳар куни 3 марта бепул овқат ва формали кийим блан таъминланади.

Билим юртини битирганлар темир йўл транспорти ходимларига берилган барча имтиёзлардан, шу жумладан Совет Иттифоқининг исталган пунктига бир марта бепул билет олиш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхона берилади.

Ўқишга кирувчилар учун қуйидаги ҳужжатлар керак: паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (асл нусхаси), маълумоти ҳақидаги ҳужжат, турар жойидан ва ота-оналарининг иш жойидан справка, характеристика, ариза, таржимаи ҳоли, 8 та фотосурат (3x4 см.), медицина справкаси (286-форма) ёки эмланганлиги ҳақида справка.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Адресимиз: Тошкент шаҳри, Ҳамза райони, Слоним массиви, (15, 23, 61-автобусларнинг «Замарин кўчаси» бекати, 8, 48, 80-экспресс автобусларнинг «Қозонхона» бекати). Справкалар учун телефон 96-34-90.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЭНЕРГЕТИКА ВА ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ МИНИСТРЛИГИ БАЗАСИДАГИ
104-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1982—83 ўқув йили учун

8-синф маълумотга эга бўлганларни контроль-ўлчов приборлари ва автоматикани ремонт қилувчи слесарь, буғ қозон ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, турбина ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, электр пайвандловчи, буғ қозон қурилмаларини монтаж қилувчи слесарь, автомобилларни ремонт қилувчи слесарь, бўёқчи, сувоқчи, дурадгор, ғишт терувчи мутахассисликлари бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқувчилар уч маҳал овқат, кийим-бош, ишлаб чиқариш практикаси даврида пул мукофоти билан таъминланади.

Билим юртини тугатганларга ўқувчининг касб-кори ва ўрта маълумот олганлиги кўрсатилган диплом берилади.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганларга олий ўқув юртларига йўлланма берилади.

Шунингдек, ўрта маълумотга эга бўлиб, Совет Армияси сафидан запасга бўшатилганлар бир йиллик муддат билан қуйидаги мутахассисликлар бўйича ўқишга қабул қилинади: қозон ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, турбина ускуналарини ремонт қилувчи слесарь, электр монтажчи, буғ қозон қурилмаларини монтаж қилувчи монтажчи-слесарь, автомобилларни ремонт қилувчи слесарь, бўёқчи, сувоқчи, дурадгор, ғишт терувчи.

Совет Армияси сафидан запасга бўшатилганлар ва 18 ёшга тўлган йигитлар 6 ойлик ўқишга қуйидаги мутахассисликлар бўйича қабул қилинади: турбоагрегатлар бўйича машинист ёрдамчиси, буғ қозон агрегатлари бўйича машинист ёрдамчиси, буғ қозон қурилмаларини монтаж қилувчи монтажчи-слесарь, электр пайвандловчи 76 сўм стипендия берилади.

Машғулотлар июнь, декабрь ойларидан бошланади.

Билим юртини тугатганлар «Средазэнергомонтаж» трестига, Ангрен ГРЭСи, Муборак ЮЭЦи, Толлимаржон ГРЭСи ва трестнинг бошқа ташкилотларига ишга юборилади.

«СРЕДАЗЭНЕРГОМОНТАЖ» трестидаги меҳнат шартлари: меҳнатга ҳақ тўлаш ишбай-мукофотли, қўшимча равишда тариф ставкасининг 55—60 процентини миқдорида минтақа коэффициенти тўланади. Ёлғиз кишилар ётоқхона, оилалилар — навбатли тартибда квартира билан таъминланади.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЯШОВЧИ ЎҚУВЧИЛАРГА АВТОБУС ХИЗМАТ КЎРСАТАДИ.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: директор номига ариза, маълумоти тўғрисида гувоҳнома, медицина справкаси (286-форма), турар жойидан справка, 3 дона фотосурат (3×4 см.), туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки ҳарбий билет.

ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ ҲАР КУНИ ЯКШАНБАДАН ТАШҚАРИ СОАТ 9 ДАН 17.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.

Бизнинг адрес: 702169, Тошкент области, Орджоникидзе райони, ТошГРЭС посёлкаси (115, 152-автобусларнинг «ТошГРЭС посёлкаси» бекати). Телефонлар: 62-12-16, 61-12-51, қўшимча равишда 6-12, 3-18.

МЕҲНАТ РЕСУРСЛАРИ-ТРУДОВЫЕ РЕСУРСЫ Уз ССР

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

СЕРГЕЛИ РАЙОНИДАГИ КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯ КОЛОННАСИГА

сувоқчилар, бўёқчилар, дурадгорлар, тунукачилар, облицовкачилар, плиткачилар. Ёлғиз кишиларга ётоқхона берилади. Иш кўчма характерда бўлганлиги учун коэффициент тўланади.

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИДАГИ МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА

слесарлар; монтажчилар, технология ускуналари ва қозон қурилмалари монтажи бўйича; электр-газ пайвандчилар, кран машинистлари.

1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИГА

троллейбус ҳайдовчилари, машиналарни ювувчилар. Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

ТОШКЕНТ МЕТРОПОЛИТЕНИГА

йўл монтёрлари, тоннель ишчилари; слесарлар; тузатиш бўйича электриклар; электр монтёрлар, ишлаб чиқариш биноларини тозалаб йиғиштирувчилар.

«УЗБЕКСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИГА

стерженчилар, штамповкачилар, қолипчилар, қуймаларни қирқувчилар, стропалчилар, слесарь-ремонтчилар, слесарь-асбобсозлар, слесарь-йиғувчилар, токарлар, электрокара ҳайдовчилар. Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

СПРАВКАЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

МАРКАЗИЙ ПУНКТ — Пролетар кўчаси, 4-подъезд, 5-хона.
ЛЕНИН РАЙОН ПУНКТИ — Т. Шевченко кўчаси, 64.
ОКТЯБРЬ РАЙОН ПУНКТИ — У. Юсупов кўчаси, 3.
ЧИЛОНЗОР РАЙОН ПУНКТИ — 2-квартал, 3-уй.
ФРУНЗЕ РАЙОН ПУНКТИ — Ш. Руставели кўчаси, 62.
ҲАМЗА РАЙОН ПУНКТИ — М. Ҳасанова кўчаси, 3.
КУЙБИШЕВ РАЙОН ПУНКТИ — К. Маркс кўчаси, 59.
КИРОВ РАЙОН ПУНКТИ — Энгельс кўчаси, 89.
С. РАҲИМОВ РАЙОН ПУНКТИ — Қорасарой кўчаси, 270.
А. ИКРОМОВ РАЙОН ПУНКТИ — 22-квартал, 13-уй.
СЕРГЕЛИ РАЙОН ПУНКТИ — Спутник массиви, 2-квартал, 69-уй.

ТОШКЕНТ ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИНИНГ
1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ
(Тошкент шаҳри, Т. Шевченко кўчаси, 28-уй)

ТРОЛЛЕЙБУС ҲАЙДОВЧИЛАРИНИ ТАЙЁРЛАЙДИГАН

5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КУРСАНТЛАР, СЎНГРА ҲАЙДОВЧИЛАР ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУСЛАРДАН БЕПУЛ ФОЙДАЛАНАДИЛАР.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Бошқа шаҳардан келган ёлғиз кишилар депо яқинида жойлашган ётоқхона билан таъминланадилар. Депо хизматчилари 50 процент ҳақ тўлаб форма кийими сотиб оладилар.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кучаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337915, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048; 325354, партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.